

PUURMANI VALLAVALITSUS

**PUURMANI VALLA
ÜLDPLANEERING**

SELETUSKIRI

**Rakendusgeodeesia
ja Ehitusgeoloogia Inseneribüroo OÜ**

Planeeringute osakond

Ujula 2, 51008 Tartu

Telefon 372 733 7142

Faks 372 733 7141

planeering@reib.ee

TARTU 2009

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	4
1.1. Üldplaneeringu sisu.....	4
1.2. Olemasolev olukord, vallasisesed funktsionaalsed ja keskkonnavalased seosed	5
1.3. Üldplaneeringu koostamisel arvestatud kehtivad planeeringud.....	6
2. VALLA TERRITOOORIUMI PLANEERIMINE	7
2.1. Üldplaneeringu kasutamise põhimõte	7
2.2. Valla ruumilise arengu põhimõtted	7
2.3. Kavandatava ruumilise arenguga kaasnedavad võivad majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ja selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine	8
2.4. Ettepanekud Jõgeva maakonnaplaneeringu ja maakonnaplaneeringu teemaplaneeringute muutmiseks.....	9
2.5. Maa-alade üldised kasutamise- ja ehitustingimused	9
2.5.1. Kasutamistingimused	9
2.5.2. Ehitustingimused	13
2.6. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud.....	16
2.7. Maareformi seaduse ja looduskaitse seaduse tähenduses tiheasustusega alad.....	17
2.8. Miljööväärtuslikud hoonestusalad.....	17
2.9. Väärtuslik põllumaa	18
2.10. Väärtuslikud maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused	19
2.10.1. Roheline võrgustik	20
2.11. Puhke- ja virgestusalad.....	22
2.12. Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine	23
2.13. Kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitse režiimi täpsustamine.....	25
2.14. Ettepanekud maa-alade ja üksikobjektide kaitse alla võtmiseks.....	27
2.15. Teede asukohad ning liikluskorralduse üldised põhimõtted	28
2.15.1. Üldpõhimõtted.....	28
2.15.2. Riigimaanteed.....	28
2.15.3. Kohalikud maanteed, erateed ja sillad.....	30
2.15.4. Teedest ja tänavatest tulenevad piirangud.....	31
2.15.5. Eraõigusliku isiku maal asuva tee avalikult kasutatavaks teeks määramine.....	31
2.16. Tehnilised kommunikatsioonid	31
2.16.1. Elektrivarustus.....	31
2.16.2. Veevarustus ja kanalisatsioon	32
2.16.3. Maaparandusvõrk	33
2.16.4. Telekommunikatsioonivõrk	34
2.16.5. Gaasivarustus	35
2.16.6. Kaugküte	36
2.16.7. Tuletõrje veevõtukohtad, tuleohutusnõuded	36
2.16.8. Maavarad.....	37
2.16.9. Jäätmemajandus	38
2.17. Üldised riigikaitse vajadused.....	38
2.18. Puurmani valla valmisolek hädaolukorras.	39
2.19. Üldplaneeringu rakendumine	40

3. LISAD	41
Lisa nr 1. Puurmani valla kohalikud ja erateed.....	41
Lisa nr 2. Puurmani valla muinsuskaitseobjektid.....	50
4. KAARDID	52
4.1. Põhikaart.....	52
4.2. Tehnokaart.....	52
4.3. Keskkonnakaart.....	52
4.4. Puurmani aleviku kaart.....	52
4.5. Saduküla küla kaart	52
4.6. Pikknurme küla kaart	52
4.7. Väljavõtted Tallinn-Tartu- Võru-Luhamaa maanteetrassist	52

Puurmani valla üldplaneeringu KSH aruanne on eraldi köitena.

1. Sissejuhatus

1.1. Üldplaneeringu sisu

Üldplaneering on dokument, mille koostamisel on lähtutud valla lähima 10 – 20 aasta arenguperspektiividest, eesmärgiga saavutada valla territooriumi parim maa-alade kasutamine lähitulevikus.

Puurmani valla üldplaneeringu koostamise eesmärgiks on valla arengusuundade määramine, territooriumi funktsionaalse maakasutuse planeerimine koos ehitustingimuse määramisega ehitustegevuse suunamiseks ja koordineerimiseks.

Üldplaneeringu koostamisel on proovitud leida võimalikult parim lahendus erinevate huvigruppide vahel (riik, avalik sektor, maaomanikud). Koostööd on tehtud kõikide Puurmani valda ümbritsevate naaberomavalitsustega.

Puurmani valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamise koostamine algatati Puurmani Vallavolikogu 26. aprilli 2007. a otsusega nr 28.

Puurmani valla üldplaneeringu oluliseks alusmaterjaliks on Puurmani valla arengukava 2007–2020 ja tegevuskava 2007–2010.

Üldplaneeringu seletuskirja mahu optimaalsuse ja kasutamist lihtustava loetavuse huvides ei ole arengukava materjale planeeringulahenduse tekstilises osas dubleeritud. Nendega saab tutvuda ülalnimetatud algalkaid kasutades.

Valla üldplaneering koosneb 7 kaardist ja seletuskirjast. Seletuskiri on planeeringulahenduse tekstiline osa, mis sisaldab maakasutus- ja ehitustingimusi. Tekstilises osas on antud maakasutuse üldprintsiibid, mis kehtivad kogu valla territooriumi kohta ning antud ehitustingimused eraldi tihe- ja hajaasustusala kohta.

Planeeringukaardi loetavuse huvides on tehtud väljavõtte Puurmani aleviku, Pikknurme ja Saduküla külade alast.

Veel on lisatud Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa riigimaantee Puurmani valda jääva perspektiivse trassikoridori asukohta puudutavad plaanid.

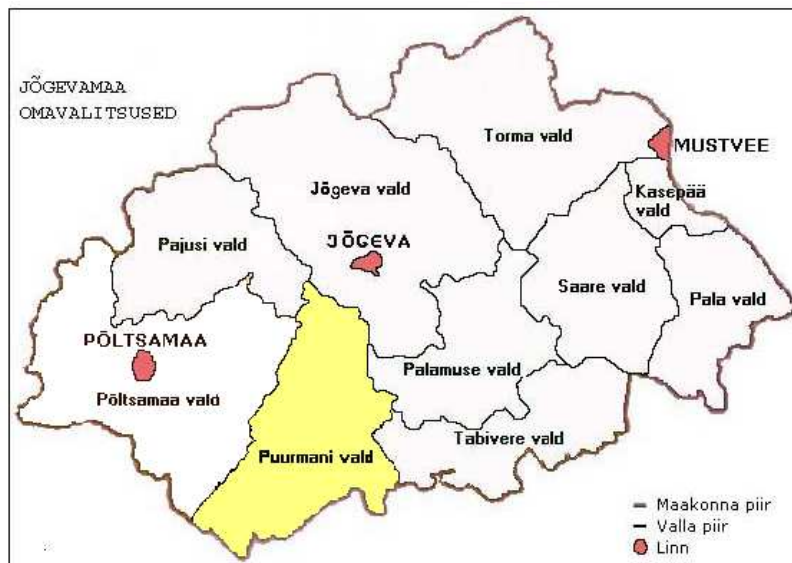
Üldplaneeringu Põhikaart on koostatud mõõtkavas 1:30 000; keskkonna ja Tehnokaart 1: 40 000 ning Puurmani aleviku, Pikknurme ja Saduküla keskuse kaart 1:4 000.

Selleks, et üldplaneering ei kaotaks oma aktuaalsust ega hakkaks takistama valla arengut, vaadatakse see volikogu poolt üle iga 4 aasta tagant.

Üldplaneering on valminud Puurmani Vallavalitsuse ja REIB OÜ planeeringute osakonna koostööna.

1.2. Olemasolev olukord, vallasisesed funktsionaalsed ja keskkonnaalased seosed

Puurmani vald asub Jõgeva maakonnas ning piirneb põhjast Jõgevamaal asuva Jõgeva vallaga, lõunast Tartumaal asuva Laeva vallaga ja Viljandimaal asuva Kolga-Jaani vallaga, idast Jõgevamaal asuva Tabivere ning Palamuse vallaga ning läänest Jõgevamaal asuva Pajusi ja Põltsamaa vallaga. Puurmani valla pindala on 292,7 km².

Valla halduskeskuseks on Puurmani alevik, mis asub maakonnakeskusest Jõgeva linnast 27 km, Tartust 38 km, Põltsamaalt 20 km ja Tallinnast 150 km kaugusel. Valla koosseisus on 12 küla (Altnurga, Jürikäla, Kirikuvalla, Kursi, Laasme, Pikknurme, Tammiku, Tõrve, Härjanurme, Jõune, Pööra, Saduküla).

Puurmani vallas elas 01.12.2008. a seisuga 1781 inimest (6,1 inimest km² kohta). Kõige enam inimesi elab Puurmani alevikus, Saduküla ja Pikknurme külas.

Puurmani vald jääb kahe maastikulise regiooni - Võrtsjärve nõo ja Kesk-Eesti tasandiku - piiridesse. Peamisteks maastikutüüpideks on Puurmani valla piirkonnas lainjad alluviaaltasandikud, abradeeritud moreentasandikud, jääpaisjärve tasandikud ja märgalad. Põhjust lõunasse läbib valda lammoruga Pedja jõgi, mida tema alamjooksul ümbritsevad ulatuslikud sood.

Valla lõunaosa (eriti edelaosa) jääb loodusliku, väheasustatud Võrtsjärve nõo soorikkasse piirkonda. Keskmiseks kõrguseks on 20-50 m üle merepinna. Võrtsjärve nõgu koos Emajõe suudmealaga kuulub vabariigi enam soostunud piirkondade hulka. Valla piiridesse jääb valdav osa Põltsamaa-Umbusi soostikust (kogupindala 8970 ha).

Valla kesk- ja põhjaosa jääb Kesk-Eesti tasandiku piiresse. Keskmiseks kõrguseks on siin 60-80 m üle merepinna. Puurmani vald jääb Põltsamaa ümbruse nõrgalt voorestatud lainja moreentasandiku piirkonda. See on tihedasti asustatud põllustatud ala, mille ääreosa madaldub Põltsamaa-Umbusi soostiku suunas ning asendub Pedja jõe piirkonnas puisniitude ja metsadega. Puurmani valla teedevõrk on rahuldav. Riigiteede kogupikkus oli 01.01.2008. a seisuga 92,5 km, valla- ning erateede kogupikkus 226,6 km.

Riigimaanteedest on olulisim valda läbiv Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maantee.

Puurmani vallas leidub kohaliku tähtsusega kruusa, liiva, savi ja turbavarusid. Vallas asuvad kruusa ja liiva maardlad ei ole hetkel kasutuses.

Vaata lisaks KSH aruanne peatükk 3.2. Sotsiaalmajanduslikud tingimused

1.3. Üldplaneeringu koostamisel arvestatud kehtivad planeeringud

1.3.1. Üldplaneeringud

- Jõgevamaa maakonnaplaneering
- Jõgevamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering “Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”
- Kolga-Jaani
- Põltsamaa
- Pajusi
- Jõgeva
- Palamuse
- Tabivere
- Laeva valla üldplaneering

Kõiki naaberomavalitsusi on valla üldplaneeringu koostamisest informeeritud.

1.3.2. Kehtivad detailplaneeringud

1. Utsali, Kotka, Serva, Kirna (volikogu otsus nr 39; 10.11.2005)
2. Kalda, Pilliroo, Luhaääre (volikogu otsus nr 40; 10.11.2005)
3. Eeriku (volikogu otsus nr 34, 31.05.2008.)
4. Puurmani Tehnopargi (volikogu otsus nr 50; 18.12.2008.);
5. Jürgensoni kinnistu- algatatud 2004, VV korraldus nr 226, Jürgenson;
6. Veski ja Kaisa- algatatud 2006, VV korraldus nr 212, Kaseke Grupp OÜ;
7. Vesikupu/Vesiroosi- (volikogu otsus nr 23; 29.05.2008, Kallasmaa;
8. Jõeääre- (volikogu otsus nr 22; 04.06.2008, Põlluvara AS);
9. Kursi kirikumõisa- algatatud 2007, VV korraldus nr 85, Kursi kogudus;
10. Kooli kinnistu- (Volikogu otsus nr 4, 27.03.2008. vallavalitsus);
11. Lambriku (VV korraldus nr 204; 11.09.2007– Nikolai Lambrik)

1.3.3. Muu lähtematerjal

Puurmani valla üldplaneeringu koostamisel on arvestatud veel alltoodud dokumentidega:

- Puurmani valla arengukavad 2000-2005 ja 2007-2020
- Pajusi, Puurmani ja Põltsamaa valla ning Põltsamaa linna jäätmekava 2005-2009
- Puurmani Gümnaasiumi arengukava 2006-2008
- Riiklik teeregister

- Avalikult kasutatavate veekogude nimekiri (VV 18.07.1996. a määrus nr 191)
- Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskiri (VV 18.05.2007. a määrus nr 153)
- Kultuurimälestiste riiklik register
- Planeerimisseadus (vastu võetud 03.11.2002. a)
- Maaparandusseadus (vastu võetud 22.01.2003. a)
- Looduskaitseadus (vastu võetud 21.04.2004. a)
- Veeseadus (vastu võetud 11.05.1994. a)
- Teeseadus (vastu võetud 17.02.1999. a)
- Metsaseadus (vastu võetud 07.06.2006. a)
- Hädaolukorraks valmisoleku seadus (vastu võetud 22.11.2000. a)
- Jõgeva maakonna riskianalüüsi kokkuvõte (2008)
- Peipsi alamvesikonna veemajanduskava (Keskkonnaministri 28.05. 2008.a käskkiri nr 634). AVK prioriteetid ja meetmekava.
- Kanalisatsiooniehitiste veekaitseõuded (VV 16.05.2001. a määrus nr 171)

2. Valla territooriumi planeerimine

2.1. Üldplaneeringu kasutamise põhimõte

Valla üldplaneering on aluseks detailplaneeringute, maakorralduslike tööde ja projekteerimistööde tegemisel.

Valla lähiaastate ehitustegevuse aluseks on detailplaneering, millele tuginedes on võimalik projekteerida ehitisi, moodustada uusi kinnistuid ning muuta olemasolevaid kinnistute piire nii tiheasustuses kui detailplaneerimise kohustusega aladel hajaasustuses.

2.2. Valla ruumilise arengu põhimõtted

Puurmani valla üldplaneeringu kõige olulisem eesmärk ja ruumilise arengu tingimus on tagada valla keskkonnaväärtuste hoidmine ja tasakaalustatud edasiarendamine ning keskkonnaväärtuste kasutamine valla arengu soodustamiseks neid väärtusi kahjustamata.

Valla keskkonnaväärtustest lähtuvalt on ruumilise arengu põhimõtted:

- olemasoleva asustusstruktuuri ja miljööväärtuslike piirkondade säilitamine ja arendamine;
- turismiteenuste ja puhkevõimaluste arendamine ja mitmekesistamine. Puhkealade avaliku kasutamise tagamine;
- olemasolevate tootmisalade arendamine ja vajadusel laiendamine;
- looduskeskkonna säilitamine;
- kvaliteetsete esmateenuste kättesaadavuse tagamine;
- elulaadi säilitamine.

Puurmani valla üldplaneeringuga ei kavandata olulisi muudatusi väljakujunenud asustusstruktuuris. Ruumilise arengu põhimõtetes nähakse valda elupaigana kauni looduse keskel ning puhkepiirkonnana. Sellest lähtuvalt on üldplaneering keskendunud looduskauni elukeskkonna ja traditsioonilise elulaadi säilitamisele ning edasiarendamisele.

Aktiivsemat elamuehitust nähakse Kaave ja Pedja jõe kaldaaladel (Vt Põhikaart). Olemasolev ja arendatav teenuste kontsentratsioon on eelduseks Puurmani keskuse ümbruses arenevale elamuehitusele. Hajaasustuses võtta esmajoones kasutusse endiseaegsed talukohad. Väärtuslikele põllumaadele ei ole elu- ja tootmispiirkondade laiendamine lubatud.

Tootmisalade osas olulisi muudatusi üldplaneeringuga ei kavandata. Nii majanduslikult kui keskkonnakaitse seisukohalt on otstarbekas endiste tootmisalade kasutuselevõtt. Üldjuhul on neis tootmiseks vajalik infrastruktuur olemas, mistõttu nende alade (taas)kasutuselevõtt häirib ka keskkonda kõige vähem.

Lisandunud on Puurmani tehнопarki maa-ala. Mujale uusi tööstus- ja tootmisalasid ei planeerita. Kui tulevikus on vajadus tootmismaa sihtotstarbega maale rajada suurõnnetuse ohuga või ohtliku ettevõtte kategooriasse liigituv ettevõtte, siis neile tegevuslubade väljastamisel ja lähialadele detailplaneeringute koostamisel on vajalik arvestada antud piirkonna eripärast lähtuvate piirangutega.

Puhkealade määratlemisel on aluseks võetud traditsiooniliste puhkekohtade paiknemine vallas, kuna nendes piirkondades on olemas nii puhkemajanduse traditsioonid kui ka vajalik infrastruktuur. Varasemast laiemat kasutajaskonda vaba aja veetmisel oodatakse Kaitseliidu Kirna õppekeskuse maa-aladele. Päris uusi puhke- ja virgestusalasid juurde ei planeerita.

Puurmani valla ruumilisel planeerimisel on arvestatud Jõgeva maakonna riskianalüüsi kokkuvõttega. Lõuna-Eesti Päästkeskuse andmetel ei ole Puurmani vallas ohtlike ega suurõnnetuse ohuga ettevõtteid.

2.3. Kavandatava ruumilise arenguga kaasneda võivate majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude ning looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine ja selle alusel säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu tingimuste seadmine

Puurmani valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) toimus käsikäes üldplaneeringu koostamisega.

KSH aruanne on iseseisva köitena üldplaneeringu osa.

2.4. Ettepanekud Jõgevamaa maakonnaplaneeringu ja maakonnaplaneeringu teemaplaneeringute muutmiseks.

Muudatusettepanekuid Jõgevamaa maakonnaplaneeringusse ja Jõgevamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringusse "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" Puurmani valla üldplaneeringuga ei kavandata.

2.5. Maa-alade üldised kasutamis- ja ehitustingimused

2.5.1. Kasutamistingimused

Üldplaneeringuga on määratud maa-alade peamised kasutusotstarbed. See ei tähenda maa-ala automaatset teisel eesmärgil kasutuselevõttu või maakasutuse sihtotstarbe muutust, vaid seda, et maa-ala saab tulevikus kasutusele võtta üldplaneeringus esitatud maakasutuse sihtotstarbega. Maaomanik saab maad selle praegusel sihtotstarbel edasi kasutada seni, kuni ta seda soovib.

Maa-alade täpsed kasutamistingimused määratakse detailplaneeringu koostamise käigus. Detailplaneeringute koostamise korral peab planeeringu ala kasutusotstarve ühtima vähemalt 60% ulatuses üldplaneeringuga määratud kasutusotstarbega. Kasutusotstarve on esitatud üldplaneeringu Põhikaardil.

Käesoleva planeeringuga nähakse ette lubatud maakasutuse sihtotstarbe liigid/alaliigid iga põhiotstarbe juurde ja sätestatakse, et vastava põhisihtotstarbega alal ei või kõrvalkasutus ületada 40% kogu kaardil piiritletud ühe kasutusala mahust (näiteks elamualal peab maakasutuse sihtotstarve – elamumaa - olema 60% või enam). Alade täpsed piirid määratakse vajadusel detailplaneeringuga.

Detailplaneeringuga või ehitusmäärusega võib täpsustada ja protsentuaalselt välja tuua maakasutuse sihtotstarvete lubatud kasutuse mahte, kuid ei saa määrata maakasutuse sihtotstarbe liiki (alaliiki), mida käesoleva üldplaneeringuga pole ette nähtud.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada üldplaneeringu seletuskirja punktides 2.5.1.1. kuni 2.5.1.6. toodud kasutamistingimuste põhimõtetega. Detailplaneeringu koostamise käigus võib põhjendatud vajadusel kuni 30% ulatuses määrata krundile nn topeltsihtotstarbe, mis täpsustatakse krundi katastritoimikut koostades/muutes.

Juhul, kui detailplaneeringu koostamisel ei täideta üldplaneeringus esitatud tingimusi, on tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga ning sellist detailplaneeringut tuleb ka vastavalt menetleda. Juhul, kui koostatakse üldplaneeringut muutev detailplaneering, tuleb planeeritava maakasutuse kavandamisel järgida üldplaneeringus vastavale maakasutusele esitatud nõudeid.

Minimaalne detailplaneeringuga planeeritava ala suurus detailplaneeringu kohustusega on alal 10 ha. Kui üldplaneeringus esitatud detailplaneeringu kohustusega maa-ala suurus on alla 10 ha, siis tuleb korruga planeerida kogu esitatud maa-ala.

Planeeringuala suurus võib olla alla 10 ha vaid juhul, kui soovitakse detailplaneeringut koostada kehtiva detailplaneeringu osale või välja kujunenud asustus- ja krundistruktuuriga piirkonnas.

Sellisel juhul tuleb järgida, et detailplaneeringu koostamisel arvestataks varem väljakujunenud põhimõtteid.

Olemasolevate hoonete vahele ehitamiseks või kehtiva detailplaneeringu osaliseks muutmiseks ei ole tarvis planeerida kogu ala. Töö käigus tuginetakse antud piirkonda ehitamiseks paika pandud üldisematele põhimõtetele.

Kui huvitatud isiku poolt detailplaneeringuga planeerida soovitav maatükk on väiksem kui 10 ha ja üldplaneeringus esitatud detailplaneeringu kohustusega maa-ala suurus on üle 10 ha, tuleb minimaalse nõutava suuruse saamiseks haarata planeeringusse ka naabermaa-ala.

Minimaalse planeeringuala suuruse määramine on vajalik, et tekiks ühtne ruum koos sinna juurde kuuluva infrastruktuuri ja teenindusasutustega (tehnovõrgud, teed, võimalikud ühissõiduki peatused, eriliigiliste jäätmete jäätmekäitluskohad, mänguväljakud jms). 10 ha on hinnanguliselt minimaalne vajalik suurus, mis moodustab omaette ruumi- ja sotsiaalkeskonna.

Kõigile maaüksustele tuleb tagada juurdepääs. Kuna kruntide kuju ja teede projekteerimismõõdud ei taga alati igalt krundilt pääsu teda piirnevale teele, siis on otstarbekas lahendada juurdepääs mitme krundi peale ühiselt. Sellistel juhtudel tuleb juba detailplaneeringu koostamise käigus arvestada piirkonnale juurdepääsemise erinevate võimalustega.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb jälgida, et tagataks juurdepääs ka planeeritava ala ligiduses asuvatele maaüksustele, millele ei ole võimalik ilma planeeritavat ala läbimata juurde pääseda.

Väljaspool detailplaneeringu kohustusega alasid otsustab detailplaneeringu vajaduse korral planeeritava maa-ala suuruse igal konkreetsel juhul vallavalitsus.

Tuleohutuse paremaks planeerimiseks tulevikus on oluline tagada planeeritavate alade tuletõrjeeve saamise võimalused. Valikute langetamisel on otsustusõigus vallavalitsusel. Kui planeeritava tuletõrjeeve saamise prioriteediks määratakse hüdrant või hüdrantide võrgustik, siis peab planeeringuala veevõrgustik tagama piisava tootlikkuse (eriti oluline arvestada siis, kui planeeritav ala lülitatakse kommunikatsioonivõrku pikemalt distantilt).

2.5.1.1. Elamumaa

Elamumaa kasutusotstarbega maa-alale võib määrata järgmisi maakasutusotstarbeid:

- elamumaa;
- transpordimaa;
- üldkasutatav maa.

Elamumaa kasutusotstarbega maa-ala detailplaneeringu koostamise käigus tuleb vähemalt 7,5% planeeritavast maast kavandada piirkonda teenindavaks üldmaaks (üldmaa alla ei kuulu piirkonda teenindavad teed), millele on õigus pääseda kõigil piirkonna elanikel. Vähemalt 10% planeeritud elamumaa krundi pindalast tuleb täis istutada kõrghaljastust.

Minimaalne lubatud elamumaa krundi suurus tiheasustusega aladel on 1000 m² ning hajaasustusega aladel 1 ha. Elamumaa tänavavõrgustikku detailplaneeringus planeerides tuleb tagada kergliiklusteede ühendused naabermaaaladega. Need aitavad tagada inimeste, sh eriti laste, vaba pääsu tulevastele elamualadele. Ühendusteade nõue väldib võimaluse planeerida tupiktänavatega elurajoonidesse teid, kus silmaga nähtavale krundile pääsemiseks tuleb maha käia mitusada meetrit.

Perspektiivsete elamualadele juurdepääsude projekteerimine näha ette kogujateede kaudu, kasutades olemasolevaid mahasõite. Külgnähtavuse tagamiseks kruusateede lähedusse planeeritud elamuala kaitseks istandike rajamisel arvestada Maanteede projekteerimise normide tabeliga 2.13.

Metsaga kaetud planeeritud elamumaal tuleb jätta vähemalt 50 % territooriumist looduslikuks, metsamaaks või planeerida parkmetsaks. Elamukrundil tuleb olemasolev kõrghaljastus säilitada väljaspool ehitusala vähemalt 50 % ulatuses.

Teedevõrgu planeerimisel tuleb arvestada, et läbi elamuala ei ole lubatud juurdepääsude viimine äri- ja tootmisalale. Parkimine tuleb lahendada krundisiseseelt.

Tee sanitaarkaitsevööndis elamumaaga piirneval maal on lubatud ka elamumaa sihtotstarve juhul, kui detailplaneeringu koostamise käigus viiakse läbi kas keskkonnamõju strateegiline hindamine või müraekspertiis, mille käigus selgitatakse prognoositava liiklussageduse alusel eeldatav tulevane müratase. Tuuakse välja müra leevendamiseks kasutatavad vajalikud meetmed, hinnatakse elamuala sobivust konkreetsesse piirkonda ja määratakse probleemi vähendamiseks vajalikud ehitus- ja/või haljastusnõuded. Riigimaantee valdaja ei võta endale müra või muude maanteest tingitud kahjulike mõjutuste leevendamiseks vajalike rajatiste väljaehitamise kohustust.

2.5.1.2. Tootmis-ja ärimaa

Tootmis-ja ärimaa kasutusotstarbega maa-alale võib määrata järgmisi maakasutusotstarbeid:

- ärimaa;
- tootmismaa;
- jäätmeoidla maa.

Maa-ala sihtotstarve ja konkreetne arengusuund täpsustatakse detailplaneeringu algatamise staadiumis; vastavalt sellele täpsustub ka maa-ala juhtfunktsioon (kas äri-, tootmis- või tootmis-ja ärimaa segafunktsiooniga ala või tehno-rajatiste maa). Vähemalt 15% planeeritud tootmis- ja ärimaa kruntide pindalast tuleb haljastada. Vähemalt 2/3 haljastatavast alast, 10% planeeritud tootmis- ja ärimaa kruntide pindalast, tuleb täis istutada kõrghaljastust.

Parkimine tootmis- ja ärimaa sihtotstarbega aladel tuleb lahendada krundisiseseelt.

Jäätmeoidla maa kavandamisel ei tohi jäätmeoidlast tulenevad piirangud ulatuda naaberkrundile ilma (naaber)krundiomanike nõusolekuta. Tootmis-, äri- ning jäätmeoidla maale ei ole lubatud kavandada tegevust, mis eraldab üldplaneeringuga planeeritud elamumaale ja/või sotsiaalmaale gaasi, suitsu, auru, lõhna, tahma, soojust, müra, põrutust ja muid seesuguseid mõjutusi, mis ületavad elamumaale ja/või sotsiaalmaale lubatud vastavaid piirväärtusi – nimetatud mõjutused tuleb leevendada enne elamumaale ja/või sotsiaalmaale ulatumist. Juhul, kui tootmismaa arendamine võib endaga kaasa tuua hoonest või krundilt väljuvat negatiivset keskkonnamõju, tuleb detailplaneeringuga paralleelselt teostada keskkonnamõju hindamine. Kui keskkonnamõju hindamise kohustus ei ole õigusaktidega määratud, otsustab selle vajalikkuse üle vallavolikogu.

Kõrghaljastuse nõue on vajalik nii töökeskkonna parandamiseks kui ka tootmisest tulenevate võimalike negatiivsete keskkonnamõjude leevendamiseks. Juhul, kui kavandatava tegevusega seatakse naabritele piiranguid, peavad naabrid nende piirangutega nõus olema. Juhul, kui tootmismaa kavandatakse tegevust, mis võib ületada elamupiirkonnas lubatud mürataset, ei saa

sellist tootmistegevust antud piirkonda lubada. Kahjuliku mõju tekitaja peab ise leevendama mõju, mitte takistama sellega teiste isikute üldplaneeringuga kooskõlas olevat tegevust.

2.5.1.3. Sotsiaalmaa

Sotsiaalmaa kasutusotstarbega maa-alale võib määrata järgmisi kasutusotstarbeid:

- ühiskondlike ehitiste maa;
- üldkasutatav maa.

Vähemalt 15% planeeritud sotsiaalmaa kruntide pindalast tuleb haljastada. Vähemalt 2/3 haljastatavast alast, 10% planeeritud sotsiaalmaa kruntide pindalast tuleb täis istutada kõrghaljastust. Ühiskondlike ehitiste maa arendamisel tuleb suurt tähelepanu pöörata kergliiklusesõbraliku liiklusskeemi väljatöötamisele. Haridusasutuse planeeringu korral pöörata erilist tähelepanu liiklusohutusele, detailplaneeringu koostamisel haarata planeeringualasse ka piirnevad tänavad. Elamualasse kavandatava sotsiaalmaa arendamine ei tohi halvendada kogu elamuala elukvaliteeti.

Üldkasutatav maa on vajalik inimeste, eriti laste, sotsiaalseks läbikäimiseks ja tervisliku seisundi parandamiseks, üldkasutatav maa võib olla inimeste ühisomandis. Üldkasutatava maa edaspidine omand ja hooldamine tuleb kokku leppida detailplaneeringu koostamise käigus enne detailplaneeringu kehtestamist. Kõrghaljastuse nõue on vajalik inimväärsema elukeskkonna tekitamiseks, millest peavad osa võtma kõik piirkonna elanikud. Vältida olukorda, kus mõned inimesed elavad vaid naabrite välisruumi arvelt.

2.5.1.4. Transpordimaa

Kõigi teede aluse maa sihtotstarbeks tuleb määrata transpordimaa.

Katastriüksuse jagamisel/võõrandamisel ja muu maatehingu teostamisel tuleb olemasolevale ja/või kavandatavale avalikult kasutatavale teele juurdepääsemiseks moodustada transpordimaa sihtotstarbega maaüksus.

Iseseisvate avalikult kasutatavate teede katastriüksuste moodustamine tagab pideva jätkuva juurdepääsu olemasolevatelt teedelt ning väldib palju probleeme tekitavaid kohtuprotsesse juurdepääsu määramise osas.

2.5.1.5. Maatulundusmaa, looduslik roheala

Üldplaneeringu Põhikaardil ja Keskkonnakaardil maatulundusmaa, väärtusliku põllumaa ning loodusliku roheala leppemärgiga esitatud maa-alale tuleb määrata maatulundusmaa maakasutusotstarve.

Üldplaneeringus esitatud looduslikel rohealadel on keelatud metsa raadamine (raie, mida tehakse võimaldamaks maa kasutamist muul otstarbel peale metsa kasvatamise (lisaks teede ja elektriliinide rajamisele ka näiteks suuremate eluasemerajoonide ja karjääride rajamisel ning riigikaitseliste eesmärkide täitmiseks)).

Maatulundusmaa endisele eluasemekohale uue elamu rajamine on võimalik projekteerimistingimuste alusel. Kui naaberkinnistul asuva hoonetekompleksini on alla 100 meetrit, tuleb koostada detailplaneering.

Ehitise, välja arvatud teede ning tehnovõrgu ja -rajatise püstitamiseks maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusele, millel ei asu ehitisi, moodustatakse iseseisev ehitise alust ning selle teenindamiseks vajalikku maad hõlmav katastriüksus, mille sihtotstarbe määrab detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral kohaliku omavalitsuse volikogu ehitise kasutamise otstarbe alusel. Detailplaneeringu koostamise kohustuse korral määratakse moodustatava katastriüksuse sihtotstarve detailplaneeringu alusel.

Inimese poolt kavandatava tegevusega ei tohi ohustada loodusliku roheala toimimist. Stabiilse roheline võrgustiku säilimiseks on oluline säilitada metsade massiivsus ning tagada väiksemate metsaribade sidusus.

Puurmani valla loodusliku roheala moodustavad valdavalt riigi- ja erametsad, lammialad ja looduslikud niidud, ojade ja jõgede kaldaalad.

Puurmani valla territooriumist on metsaga kaetud 56 % (16 266 ha).

2.5.1.6. Kaitsealune maa

Siia liigitub riigi kaitse all olev maa ning riigi kaitse all olevate objektide juurde kuuluv maa, millel majandustegevus on õigusaktidega keelatud.

Olemasoleva ja perspektiivse kaitseala maakasutuse otstarbeks tuleb määrata kaitsealune maa.

Kaitsealuste objektide maa sihtotstarvete määramisel/muutmisel, peab olema ka kaitstava loodusobjekti valitseja (Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni) nõusolek.

2.5.2. Ehitustingimused

Maa-alade peamised ehitustingimused on määratud vastavalt kasutusotstarbele. Detailplaneeringu koostamisel peab järgima üldplaneeringus planeeringuala kohta esitatud põhimõtteid.

Hoonestusala määramisel tuleb arvestada reaalse hoone suuruse ja kõrgusega, et tänavatel tekiks ühtlane ruumiline rütm, vajadusel tuleb kasutada kohustusliku ehitusjoone nõuet.

Hoonestusala määramine ei käi põhimõttel: mida suurem hoonestusala, seda parem. Hoonestamisel tuleb vältida nn „tühja vahekrundi efekti“, kus ehitatakse väike hoone suure krundi serva.

Uue elamupiirkonna rajamine ning tootmis- ja äritegevuse käivitamine saab alata peale (detail)planeeritud piirkonna vee- ning kanalisatsioonivõrgu väljaehitamist. Ehitatavatele hoonetele ei tohi väljastada kasutusluba enne nende ühendamist ühisveevärgiga ja ühiskanalisatsiooniga. Selline nõue on keskkonnakaitselistel kaalutlustel – ei tohi võtta hooneid kasutusse enne, kui on olemas korralikud keskkonnasõbralikud vee- ja kanalisatsiooniühendused. Üldplaneering välistab ajutised lahendused.

Tuletõrjeveega varustatud hüdrandi või hüdrantide võrgustiku kaudu on võimalik planeerida vaid juhul, kui planeeringuala veevõrgustik tagab selleks piisava tootlikkuse.

2.5.2.1. Ehitustingimused tiheasustusalal

Tiheasustusega aladel on projekteerimise ja uute katastriüksuste moodustamise ning olemasolevate katastriüksuste piiride muutmise aluseks kehtestatud detailplaneering.

Hoonestuse ehitamisel tiheasustusalale tuleb lähtuda järgnevast:

- eelistada uut elamualadel madaltihedat hoonestust;
- kõrghaljastusega alad säilitada väljaspool ehitusala 50% ulatuses;
- hoonestusalade laiendamisel ei tohi uute hoonete rajamisega lõigata läbi rohevõrgustiku koridore;
- üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtfunktsioon peab olema vähemalt 60% planeeritavast alast;
- avalik ruum (haljasalad, pargid, mänguväljakud, avalikud teed jms) peab moodustama vähemalt 15% planeeritavast alast;
- erinevaid elamutüüpe (pereelamud, ridaelamud, korruselamud jms) läbisegi planeerida ei ole lubatud;
- uute korterelamute koormusindeks (krundipinna suhe korterite arvuga) olemasoleval tiheasustusalal peab olema vähemalt 200 m² ja uutel tiheasustusega aladel 500-800 m², suurenedes asula keskosast äärealade suunas;
- uute ridaelamute ja kaksikmajade koormusindeks (krundipinna suhe korterite arvuga) olemasoleval tiheasustusalal peab olema vähemalt 500 m² ja uutel tiheasustusega aladel 700-1000 m², suurenedes asula keskosast äärealade suunas;
- uute üksikelamute kruntide suurus peab olema vähemalt 1000-2500 m², suurenedes asula keskosast äärealade suunas;
- väiksemaid kui 1000 m² krunte võib moodustada alajaamade, pumplate, puhastusseadmete, liiklusalade jt tehniliste kommunikatsioonide tarbeks;
- elamute (üksik-, kaksik-, korrus- ja ridaelamutel jt elamufunktsiooniga hoonetel) ehitamisel on krundi suurim lubatud täisehituse protsent kuni 20%;
- uue elamu projekteerimisel peab hoonetüübi valik olema kooskõlas vahetus naabruses olevate hoonetega;
- uute hoonete projekteerimisel ja olemasolevate laiendamisel ja/või rekonstrueerimisel tuleb lähtuda konkreetse piirkonnas väljakujunenud ehituslaadist ja kõrgustest ning asukoha looduslikust eripärast; uute äri- ja tootmisobjektide kavandamisel peab eelistama keskkonnasõbralikku tootmist;
- äri- ja tootmismaa ning elamumaa peab olema eraldatud 50 m laiuse puhveralaga (kaitsehaljastus), kui detailplaneering ei näe ette teisiti;
- enne ehitusloa väljastamist tuleb tagada tehnovõrkude väljaehitamine ning elamualadel normatiivne müratase;
- tuleb tagada piirdeaedade arhitektuurne ja esteetiline sobivus konkreetse asukohta.

2.5.2.2. Ehitustingimused hajaasustusalal

Hajaasustusala on ala, mis ei ole üldplaneeringuga määratud tiheasustusalaks.

Hajaasustuses on ühele katastriüksusele lubatud ehitada üks põhihoone ning sinna juurde kuuluvad abihooned. Ehitusõiguse saamiseks hajaasustusega alal peab moodustatava uue

katastriüksuse suurus olema vähemalt 1 ha, laius vähemalt 50 meetrit ning katastriüksusele peab olema tagatud juurdepääs.

Hajaasustuses lubatud elamutüüp on väikeelamu.

Ehitamisel peab arvestama loodusliku ümbruskonnaga. Vältida tuleb suuremaid pinnavormide muutusi juurdepääsuteede rajamisel või hoonete paigutamisel nõlvadele. Olemasolevate puithoonete rekonstrueerimisel pole soovituslik kasutada imiteerivaid materjale (plastaknad, -uksed, -vooder).

Detailplaneering tuleb koostada teenindus-, kaubandus-, tööstus- ja laohoonete rajamiseks, välja arvatud juhul kui rekonstrueeritakse olemasolevaid teenindus- ja kaubandushooneid ning kui sellega ei suurendata hoone üldpinda.

Keskkonda ohustada võiva tööstuse (sh laoplatid puidule) või teeninduse rajamisel tuleb koos detailplaneeringuga teha keskkonnamõtjude hindamine.

Üldjuhul ei tohi ehituseks kasutada väärtuslikku põllumaad, metsamaad ja liigirikaste biotoopidega rohealasid.

Uute ehitiste sh elamute ehitamisel kaitstavatele loodusobjektidele, peab arvestama seal kehtivat kaitsekorda.

2.5.2.3. Elamumaa

Elamumaa sihtotstarve määratakse „Katastriüksuste sihtotstarvete liikide ja nende määramise korra“ (VV 23.10.2008. a määrus nr 155) kohaselt alaliseks või perioodiliseks elamiseks ettenähtud ehitiste maale ja garaažide maale.

Antud korras enam eluhoone mahtu ja kasutusaega täpsustavaid sihtotstarbe alaliike ei ole. Ühtne elamumaa sihtotstarve on nii väike- kui korterelamu, suvila ja aiamaa alusel ning nende juurde kuuluvatel majapidamis-ja abiehitiste alusel kui ka neid ehitisi teenindaval maal.

2.5.2.4. Tootmis- ja ärimaa

Tootmismaadena võetakse kasutusele endised tootmisterritooriumid (sh põllumajanduslikud tootmisterritooriumid), sest seal on olemas vajalik infrastruktuur. Samuti on olemasolevate maade arendamine oluline seal potentsiaalselt paikneva jääkreostuse tuvastamiseks ja likvideerimiseks.

Külades asustuse läheduses asuvad tootmishooned peavad oma mahult ja välisilmelt sobima olemasolevasse keskkonda. Kasutusele võib neid võtta juhul, kui tootmisest tulenev negatiivne mõju (müra, saast, heitgaasid jms) ei välju tootmismaa piiridest ning ei mõjutada lähiümbrust. Tootmis- ja ärimaa funktsiooniga alad on koondumas Puurmani aleviku naabrusesse. Aleviku piires on reserveeritud väike ala endise tehase territooriumi juurde. Olulise ruumilise mõjuga objekte sinna ei kavandata.

Tootmismaade laiendamine planeeritakse kohtadesse, kus tootmismaade vahetus läheduses asustus puudub ning tootmiseks vajalikud transpordivood ei kulge läbi tiheasustusala.

Suuremat territooriumi vajavat või tootmisest tulenevat negatiivset mõju (müra, saast, heitgaasid jne) kaasa toovat tootmisettevõtet saab rajada vaid põhijoonisel näidatud perspektiivsele tootmismaale (nn tehnoparki).

Tootmismaadel, mida ei ole viimase 5 aasta jooksul kasutatud, koostada tootmishoonete (sealhulgas endiste põllumajandushoonete) tehnilise seisukorra ja keskkonnaseisundi hinnang ning amortiseerunud hooned lammutada.

2.6. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringuprotsessi abil tagada parem keskkonna kvaliteet.

Puurmani vallas on detailplaneeringu koostamine kohustuslik Puurmani aleviku, Saduküla ja Pikknurme külade olemasolevatel ja kavandatavatel selgelt piiritletatel kompaktsel asustusega territooriumi osadel:

1) uute hoonete, välja arvatud üksikelamu kõrvalhooned, suvila kõrvalhooned ja aiamaa kõrvalhooned ning teised kuni 20m² ehitusaluse pindalaga väikehooned, ehitusprojekti koostamise ja püstitamise aluseks;

2) olemasolevate hoonete, välja arvatud üksikelamu, suvila ja aiamaa ning nende kõrvalhooned, maapealsest kubatuurist üle 33 protsendi suuruse laiendamise ja selle ehitusprojekti koostamise aluseks;

3) maa-alade kruntideks jaotamise korral.

Kõik üldplaneeringus esitatud elamumaa, äri- ja tootmismaa ning sotsiaalmaa tähistusega maa-alad on ühtlasi ka detailplaneeringu koostamise kohustusega alad. Väljaspool detailplaneeringu kohustusega alasid otsustab detailplaneeringu koostamise ja planeeritava maa-ala suuruse vallavalitsus.

Konkreetsel detailplaneeringu üksikasjadesse laskumata võib vallavalitsus otsustada, et detailplaneering tuleb koostada järgmistel juhtudel:

- olemasoleva katastriüksuse jagamisel enam kui kolmeks katastriüksuseks või kui soovitakse ühele katastriüksusele ehitada rohkem kui viis hoonet;
- avaliku veekogu kalda piiranguvööndis katastriüksuse jagamisel väiksemateks kui 1 ha suurusteks katastriüksusteks või kruntideks;
- ridaelamu või korruselamu ehitamisel;
- üle 1000 m² ehitusaluse pinnaga tootmis-, lao- või ärihoone ehitamisel;
- olulist mõju omava tegevuse planeerimisel – territooriumile kavandatakse tegevust, millega kaasneb negatiivne mõju ümbritsevale keskkonnale ulatub kaugemale krundi piiridest;
- üle kümne inimese samaaegselt majutamiseks mõeldud majutushoone (kämpingu, motelli, puhkeküla, puhkebaasi vms) ehitamisel;
- spordikompleksi või avaliku supelranna rajamisel;

- sadama, lennuvälja, autoteenindusjaama või bensiinijaama ehitamisel;
- kui üldplaneeringus esitatud sihtotstarbeta maale soovitakse ehitada olemasolevale hoonekompleksile ligemale kui 100 m (välja arvatud juurdeehitus olemasolevale hoonekompleksile);
- üldplaneeringut muutva tegevuse kavandamisel;
- muudel õigusaktidest tulenevatel ja/või põhjendatud vajadusega juhtudel.

Eelpool nimetatud tingimustel detailplaneeringu koostamisel tuleb rakendada samu põhimõtteid, mis on esitatud detailplaneeringu koostamise kohustusega alal.

2.7. Maareformi seaduse ja looduskaitse seaduse tähenduses tiheasustusega alad

Kuna kõigile elamumaa, äri- ja tootmismaa tähistusega maa-aladele kavandatakse suhteliselt tihedat hoonestust on õigustatud nende käsitlemine tiheasustusaladena.

Tiheasustusalasid maareformi seaduse tähenduses lisaks ei määrata.

2.8. Miljööväärtuslikud hoonestusalad

Üldplaneeringuga on määratud miljøöväärtuslikud alad:

- Puurmani loss koos mõisapargiga
- Ülejõe park
- Puurmani aleviku keskus
- Kursi kirik (EELK Kursi Maarja-Eliisabeti kirik)
- Endised Saduküla mõisa hooned
- Pedja jõe pais ja veehoidla
- Pikknurme metskonna hoone

Ehitustegevuses miljøöväärtuslikul hoonestusalal peab järgima olemasolevaid hoonestus- ja ehitustavasid (kinnistute suurus, ehitusjoon, hoonete korruselisus, paigutus ja mastaap, traditsioonilised ehitusmaterjalid ja kujundusvõtted, haljastustavad jms) ning säilitama hoonestusala terviklikkuse.

Miljööväärtuslike piirkondade eripära säilimiseks tuleb olemasolevate hoonete renoveerimisel ja juurdeehituste tegemisel järgida järgmisi põhimõtteid:

- rajatavad hooned peavad sobima miljøösse, hooned peavad olema olemasolevatega sarnaste gabariitidega ehitusaluse pinna ja mahu poolest ning katusekaldega;
- olemasolevate hoonete remontimisel ja juurdeehituste tegemisel tuleb järgida hoonete arhitektuuri;
- säilima peavad akende ja uste kuju, asend fassaadil ja seinas, ruudujaotus;
- kasutama peab piirkonnale omast traditsioonilist ehitusmaterjali. Kasutada ei tohi naturaalseid materjale imiteerivaid materjale (plastikvoodrid, kivi imitatsiooniga plekkkatused jne).

Vaata lisa KSH peatükk 4.3. Miljööväärtuslikud alad.

2.9. Väärtuslik põllumaa

Puurmani vald asub põlises agraarpiirkonnas, mistõttu on põhiliseks ettevõtluse haruks just põllumajandus. Seniste kolhooside-sovhooside baasil tekkinud põllumajandusega tegelevad äriühingud, OÜ Härjanurme Mõis ja Puurmani Põllumajandusühistu, on ka valla suurimateks tööandjateks.

Vallas on haritavat maad umbes 19 % valla territooriumist ehk kokku 5749 ha. Üldiselt on tegemist nii heade (keskmine boniteet üle 45 hindepunkti) kui ka keskmiste muldadega (boniteet on 35–45 hindepunkti).

Pikknurme ja Puurmani ümbruses levivad märjad leostunud mullad kuuluvad kuivendatult ja kultuuristatult viljakate ja keskmiselt viljakate muldade hulka, sobides hästi pikaajaliste kultuurkarjamaade rajamiseks.

Pedja, Pikknurme ja Kaave jõe lammidel levivad märjad lammimullad, millel kasvavad rohurikkad lammirohumaad. Väikese osa liigniisketest muldadest moodustavad turvastunud mullad. Korraliku kuivenduse korral sobivad need mullad kasutamiseks kultuurrohumaadena. Sadukiüla kandis paiknevad viljakad põllumaad (boniteet üle 55 palli) suhteliselt suurte massiividena. Valdavateks muldadeks viljakatel põllumaadel on parasniisked või nõrgalt niisked leostunud ja leetjad mullad, mis sobivad kõikide kultuuride kasvatamiseks.

Põldude majandamine on oluline külamaastiku ajaloolise, esteetilise ja loodusliku väärtuse säilitamiseks.

Vaata lisa KSH aruanne peatükk 4.2. Põllumajandus.

Üldplaneeringuga on määratletud väärtuslikeks põllumaad, mida nende massiivsuse (hea harida) ning parema mullaviljakuse tõttu tuleb hoida põllumajanduslikus kasutuses.

Väärtusliku põllumaa säilimise tagamiseks on üldplaneeringuga seatud järgmised tingimused:

- väärtuslik põllumaa tuleb kasutuses hoida põllumajandusliku maana.
- uute hoonete ehitamine väärtuslikule põllumaale on keelatud, välja arvatud taluõue rajamine;
- põldude sööti jätmisel tagada niiteline kasutus.

2.9.1. Nitraaditundlikud alad

Hüdrogeoloogilistest tingimustest olenevalt kuulub suurem osa Puurmani valla territooriumist kaitsmata või nõrgalt kaitstud põhjaveega alade hulka – tegemist on kõrge reostusohkkusega, mistõttu seda on vaja reovee käitlemise planeerimisel arvestada.

Ligi pool Puurmani valla territooriumist jääb Vabariigi Valitsuse 21.01.2003. a määrusega nr 17 määratud Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala piiridesse.

Nitraaditundlikuks loetakse ala, kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud või võib põhjustada nitraatioonisisalduse põhjavees üle 50mg/l või mille pinnaveekogud on põllumajanduslikust tegevusest tingituna eutrofeerunud või eutrofeerumisohus.

Veeseadusest tulenevad **nitraaditundlike alade piirangud**:

- Haritava maa ühe hektari kohta on sõnniku- ja mineraalväetistega kokku lubatud anda keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

- Haritava maa ühe hektari kohta tohib lubatud lämmastiku üldkogusest anda mineraalväetistega keskmisena mitte üle 140 kg aastas. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.
- Nitraaditundliku ala kaitsmata põhjaveega aladel pinnakatte paksusega kuni kaks meetrit ja karstialadel võib kaitse-eeskirja alusel piirata:
 - mineraalväetistega antavat lämmastikku aasta keskmise koguseni 100 kg haritava maa ühe hektari kohta;
 - loomapidamist 1,5 loomühikuni haritava maa ühe hektari kohta;
 - reoveesette kasutamist.
- Väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine ja sõnniku hoidmine sõnnikuaunas on keelatud allikate ja karstilehtrite ümbruses kuni 50 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtri servast. Kaitse-eeskirjaga võib vähendada 50-meetrise piirangutega ala ulatust ja sätestada teisi kasutustingimusi.
- Vähemalt 30 protsenti põllumajandustootja poolt kasutatavast haritavast maast peab olema 1. novembrist kuni 31. märtsini kaetud taimkattega. Sellest protsendist 1/3 võib asendada teravilja-, rapsi- või rüpsipõhu sügise sissekänniga. Taimkattena käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse talvituvaid kultuure, nagu taliteraviljad, taliraps, talirüps, kõrrelised ja liblikõielised heintaimed ning maitse- ja ravimtaimed.

2.10. Väärtuslikud maastikud, maastiku üksikelemendid ja looduskooslused

Looduskaitse seisukohalt peab kaitsma maastikuelemente, mis on olulised looduslike liikide rände, leviku ja geneetilise mitmekesisuse seisukohalt.

Looduskaitse eesmärk kohaliku omavalitsuse tasandil on piirkonna looduse eripära, kultuuri, asustust ja maakasutust esindavate väärtuslike maastike või nende üksikelementide kaitse ja kasutamise tingimuste määramine kohaliku omavalitsuse poolt.

Vastavalt kehtivale seadusandlusele kuuluvad looduskaitse alla kaitsealad, kaitstavad looduse üksikobjektid, kaitsealused liigid ja kivistised.

Kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal.

Kohaliku kaitse alla võetud maa-alal rakendatakse „Looduskaitse seaduse“ paragrahvis 31 sätestatud kaitsekorda, mida võib kaitse-eeskirjaga või planeeringuga leevendada.

Üldjuhul moodustatakse maastiku üksikelemendi ümber 50 meetri kaugusele ulatuv kaitsevöönd, kui kaitse alla võtmisel ei sätestata selle väiksemat ulatust.

Tiheasustusel asuvaid üksikpuid, välja arvatud kasvav mets metsaseaduse tähenduses ja viljapuud, tohib raiuda kohaliku omavalitsuse loa alusel.

2.10.1. Roheline võrgustik

Aluseks on Jõgeva maakonnaplaneering teemaplaneering "Asutust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" (Jõgeva 2004). Teemaplaneeringu üheks olulisemaks eesmärgiks oli loodus- ja keskkonnakaitseliselt põhjendatuma ruumistruktuuri tagamine.

Roheline võrgustik koosneb tugialadest, koridoridest ning nullaladest, mis on ühendatud ühtselt funktsioneerivaks tervikuks.

Tugiala on piirkond, millele süsteemi funktsioneerimine valdavalt toetub. Tugialad on ümbritseva suhtes kõrgema väärtusega alad, millele valdavalt toetub roheline võrgustiku funktsioneerimine. Seal paiknevad vastava süsteemi seisukohalt kõige olulisemad elemendid (kaitsealad, loodus- ja keskkonnakaitseliselt väärtustatud alad, suured looduslikud alad jne).

Koridorid on tugialasid ühendavad roheline võrgustiku elemendid. Oma vormilt on need enamasti riba- ja joonstruktuurid. Võrgustiku koridorid on tugialadest vähem massiivsed ja kompaktsed ning ajas kiiremini muutuvad või muudetavad. Koridoride paiknemine määratakse kaardianalüüsi põhjal ning need fikseeritakse kaardil ja andmebaasides.

Nullala on ala, mis omab vaadeldava põhisüsteemi suhtes potentsiaali (metsamaa väljaspool tugialasid, kasutusest väljajäetud rohumaad jne) ja kus on vähe tõenäoline konkureerivate süsteemide surve. Neid võib vaadelda kui eelistusalasid, mida saab kasutada põhisüsteemi, so võrgustiku koridoride arendamiseks.

Puurmani valla territooriumist on umbes 29% (8423,2 ha) Alam-Pedja looduskaitseala maa-ala, mis on ainus Puurmani valda jääv riikliku tähtsusega roheline võrgustiku tugiala.

Piirkondliku tähtsusega tugialasid (T2) on kaks: Vägari- Tõrenurme ning Altnurga-Koogi tugiala. Kohaliku tähtsusega on Jõune tugiala.

Alam-Pedja looduskaitseala tuleb vaadelda ökoloogilise infrastruktuurina - soovitud ökoloogilist seisundit tagava alana - kompensatsioonialana. Kompensatsioonialade hulka kuuluvad sood, kõnnumaad, looduslikud rohumaad, veekogud, metsad jne. Kuigi nende alade põhieesmärgiks on loodusobjektide kaitse, kaasneb kaitserežiimiga ka keskkonda kujundav efekt.

Kompensatsioonialade ülesandeks on looduskeskkonnale ja inimesele toimivate inimtekkeliste mõjude pehmendamine, korvamine ning vastuseisimine.

EPMÜ/EMÜ Keskkonnakaitsese Instituudi Looduskaitse Uurimiskeskuse poolt tehtud töös "Jõgeva maakonna väärtuslike biotoopide planeering" (Tartu 1998.a.) on põhjalikult käsitletud kaitset vajavaid biotoobitüüpe, nende paiknemist ning antud soovitusel väärtuslike alade edaspidiseks haldamiseks.

Puurmani valla territoorium jaguneb kahe geobotaanilise rajooni vahel. Puurmanist edelasse jääv Pedja basseini ja seda ümbritsevad metsad kuuluvad IV rajooni 54. mikrorajooni, iseloomustades väga hästi kogu mikrorajooni loodust. Ülejäänud osa Puurmani vallast asub V rajooni 65. mikrorajoonis. Seda iseloomustavad liigivaesed ja liigirikkad kuusikud ning neist raadatud niidud, viimaste võsastumisel tekkinud sekundaarsed kase- ja kase-haavametsad.

Puurmani valda ilmestavad õgvendamata Kaave ning Pedja jõe sängid. Oluline on säilitada nende kallastel ekstensiivset niidumajandust.

Looduskaitsele või maastiku mitmekesisuse aspektist olulised alad on võetud arvele ja varustatud originaalnumbriga.

Andmebaasis on näidatud enamlevinud biotoobitüübid, taimkattetüübid ja kooslused sel alal. Samuti on antud 3-pallises skaalas hinnangud maastikulisele, looduskaitsele ja muudele väärtustele.

Puurmani vallas paiknevad olulisemad kaitset vajavad või säilitusväärtust omavad alad on:

- Kaave jõe lamm (nr 43, 64);
 - Pedja jõe lamm Puurmanist kirdes (nr 65, 66);
 - Kirikuvalla soo (nr 67, soode andmebaasis nr 635);
 - Kirna luht (nr 126, 127);
 - Pikknurme jõe lamm (nr 125);
 - Umbusi raba kirdeosa (nr 128);
 - Põlis- ja lammimetsad (nr 129, 130, 131, 132);
 - Põlismetsakooslused (nr 72, 73, 82, 83, 84, 85, 86, 107).
-
- Looduskaitseala kaitsekorda vajavad säilinud põlismetsakvartalid.
 - Metsade majandamisel tuleb lähtuda Alam-Pedja ning Endla Looduskaitsealade vaheliste roheliste koridoride säilitamise printsiibist. See tähendab suurte loode-kagusuunaliste raielankide ning ulatuslike alade vanuselise ühtlustamise vältimist.
 - Suurtes metsamassiivides tuleb elupaikade säilitamise eesmärgil tähelepanu pöörata võtmebiotoopide säilitamisele, samuti tuleb kaitsta põlismetsaosi.
 - Hästisäilinud Pedja, Pikknurme ja Kaave jõe orud on maastikukaitsele tähtsusega, nende kasutamine peab olema kooskõlas looduslähedase ilme ning jõekalda elupaikade säilitamise printsiipidega.

Rohelise võrgustiku maa-alade arendamisele seatavad tingimused:

- Maastikuhooldust korraldatakse maastikuhoolduskava ja metsamaade majandamist metsakorralduskavade alusel
- Veekogude kallaste hooldamine ja kasutamine ei tohiks oluliselt muuta veekogude looduslikku seisundit.
- Asustuse ja tegevuste planeerimisel tuleb vältida tugialade killustamist ja koridoride läbilõikamist
- Rohelise võrgustiku tugialal tuleb reeglina vältida maavarade kaevandamist.
- Rohelise võrgustiku tugialal rajada prügilaid ja jäätmeheidlaid ning teisi olulise ruumilise mõjuga objekte vaid äärmisel vajadusel.
- Kui majandustegevuse või asustuse laienemine roheline võrgustiku koridoridele on vältimatult vajalik, tuleb hinnata kavandatu mõju roheline võrgustiku toimimisele ja rakendada roheline võrgustiku toimimist tagavaid abinõusid.

- Rohelise võrgustiku aladel tuleb suunata inimeste liikumist ning loodust säilitav liikluskorraldus (piirata suunata autode liikumist, korraldada parkimine, prügimajandamine, paigaldada käimlad, valmistada ette kohad telkimiseks jms.)
- Maanteede ja rohevõrgustiku koridoride lõikumispaigad tuleb tähistada ja liiklusvoogude suurendamise kavandamisel rakendada loomade ülepääsu võimaldavaid abinõusid (planeerida tunnelid, sillad jne).

Põhjalikum ülevaade valla maastikust ja looduskooslusest on toodud KSH aruande peatükis 3.1. Looduslikud tingimused.

2.11. Puhke- ja virgestusalad

Puhkealade määramisel võeti aluseks juba traditsiooniliste puhkekohtade paiknemine vallas. Puhkealade arendamine on seotud aktiivse spordiga, vaba aja veetmisega ning loodusturismiga. Kultuuri- ja spordiürituste läbiviimiseks kasutatakse Puurmani lossiparki, Saduküla parki, Puurmani Gümnaasiumi ruume, Saduküla Põhikooli ruume, Puurmani spordi- ja kultuurimaja ning selle haljasala, Puurmani ülejõeparki (laululavaga), Puurmani staadionit, Pikknurme külaseltsi kiigeplatsi, Vabadussõja ausammaste juures asuvaid platse.

Aktiivset puhkust Puurmani vallas võimaldab Tammemäe turismitalu Tõrve külas, kus on võimalik ratsutada, paate laenutada. Samuti korraldatakse 1–3-päevaseid kanuumatku mööda Põltsamaa, Pedja ja Emajõe. Tammemäe turismitalu pakub erinevaid matkamarsruute, kus põhiliselt tutvustatakse raba taimekooslusi ning ümbruse metsi. Jalgsimatkadadel tutvutakse Pedja jõe kaunite jõeluhadega ja huvitavate looduslike taimekooslustega.

Kaarepere Metsakatsejaama Härjanurme Kalakasvatuse baasil rajatud Härjanurme Kalatalus tegeletakse jõforelli, karpkala ja vähimaimude kasvatamisega. Võimalik on osta ühepäevane tuusik ning püüda kala õnega või kahvaga, samuti lasta kala puhastada.

Kohalike elanike arvates on vallas loodusturismil tulevikku. Kuid see ei saa siiski kujuneda massiturismiks ega muutuda sinsele elanikkonnale valdavaks tegevusalaks.

Alam-Pedja looduskaitseala põhieesmärgiks on ökosüsteemide loodusliku mitmekesisuse kaitsmine ning seda võimalikult suurel osal kaitsealal, mistõttu on turism seal rangelt suunatud. Kohalike valdade ning ka Tartu linna elanikele on oluliseks vaba aja veetmise võimaluseks harrastuslik kalapüük, marjade ja seente korjamine ning veematkad.

Väljatöötatud loodusrajad Alam-Pedja looduskaitsealal on:

- paadimatku mööda Pedja jõe läbi looduskaitseala
- jalgsimatku mööda rabasaari nn Krahvi sõjateed mööda

Üldplaneeringuga on lisatud aktiivse puhkeala nimistusse Kaitseliidu Kirna õppkeskus.

Olulisemad turismiobjektid Puurmani vallas on:

- Puurmani loss ja park
- Alam-Pedja looduskaitseala
- Kursi kirik
- Vabadussõja mälestussammas Kursis
- Vabadussõja mälestussammas Sadukülas

Ettepanek: Uurida põhjalikumalt Puurmani aleviku läheduses asuva endise Puurmani mõisa "Hirveaia" kultuuriloolist väärtust ning kaaluda selle eraldi objektina kaitse alla võtmist ja edaspidist laiemale üldsusele eksponeerimise võimalust (Vello Keppart; „Jõgevamaa nelja objekti looduskaitsete väärtuste ekspertiis“, 2008).

2.12. Ranna ja kalda piiranguvööndi ning ehituskeeluvööndi täpsustamine

Üldplaneeringuga nähakse ette võimalus võtta kaunid Pedja ja Kaave jõe kaldaalad aktiivsemasse kasutusse. Kogu Põhikaardil pakutud maa-ala väljaarendamine lisaks Pedja jõe ümbrusse 500 ning Kaave jõe kallastele pea 60 ha suuruse väikeelamute piirkonna koos neid teenindava infrastruktuuriga (teed, haljasalad, mänguväljakud, krundid pumbamajadele ning veepuhastusseadmetele).

Ehitiste ja puhkekohtade rajamise ning muu majandustegevuse kavandamisel tuleb arvestada „Looduskaitseadusest“ ja „Veeseadusest“ tulenevate kitsenduste ja kohustustega.

Alljärgnev on ülevaade nõuetest, mida kaldaalasi arendades lisaks punktis 2.5. toodule kindlasti arvestama peab.

„Looduskaitseaduse“ kohaselt sõltub veekogude kallaste ulatus veekogude valgala pindalast ning kaldaalasi tuleb kasutada vastavalt nimetatud seadusele.

Ranna ja kalda piiranguvööndi laius üle kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 100 meetrit. Allikal ning kuni kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 50 meetrit

Vee kaitsmiseks hajureostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks moodustatakse veekogu kaldaalal **veekaitsevöönd**.

Veekaitsevööndi laius tavalisest veepiirist on järvedel, veehoidlatel, jõgedel ja kanalitel ning maaparandusobjektide eesvooludel 10 m, maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² – 1 m. Tavaline veepiir on Veeseaduse tähenduses Põhikaardil märgitud veekogu piir.

Ehituskeeluvööndi laius kaldal on üle 10 ha suurusel järvel ja veehoidlal ning üle 25 km² suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 50 m. Allikal ning kuni kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 25 meetrit.

Tiheasustusalal on ehituskeeluvööndi laius 50 meetrit. Rannal ja järve või jõe kaldal metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd ranna või kalda piiranguvööndi piirini.

Uute hoonete ja rajatiste ehitamine ranna või kalda ehituskeeluvööndis on keelatud.

Ehituskeeld ei laiene alltoodud juhtudel:

- hajaasustuses olemasoleva ehitise õuemaale ehitatavale uuele hoonele, mis ei jää veekaitsevööndisse;

- tiheasustusala ehituskeeluvööndis varem väljakujunenud ehitusjoonest maismaa suunas olemasolevate ehitiste vahele uue ehitise püstitamisele
- kalda kindlustusrajatisele;
- supelranna teenindamiseks vajalikule rajatisele
- maaparandussüsteemile, välja arvatud poldrile
- olemasoleva ehitise esmakordsele juurdeehitisele juhul, kui juurdeehitise maht on väiksem kui üks kolmandik olemasoleva ehitise kubatuurist
- piirdeaedadele

Ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud:

- pinnavee veehaarde ehitisele
- sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele
- ranna kindlustusrajatisele
- hüdrograafiateenistuse ja seirejaama ehitisele
- kalakasvatusehitisele
- riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse ehitisele
- tehnovõrgule ja –rajatisele
- sillale
- avalikult kasutatavale teele ja tänavale
- raudteele

Vastavalt “Veeseadusele” (RT I 1994, 40, 655), mille ülesandeks on veekogude ning põhjavee puhtuse ja ökoloogilise tasakaalu tagamine, toimub ka vee kasutamise ja kaitse reguleerimine. Veeseaduse § 28 sätestab veehaarde sanitaarkaitseala, mis on üldjuhul 50 m puurkaevust, kui Keskkonnaameti poolt ei ole kehtestatud teisiti.

Kallasrada on kaldariba avaliku veekogu ja avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres, mida mööda võib vabalt ja takistamatult liikuda. Selle laius on laevatatavatel veekogudel 10 m ning teistel veekogudel 4 m. Kallasraja kasutaja ei tohi kallasraja kasutamisega kahjustada kaldaomaniku vara.

Valla avalike veekogude kaldapiirkondade arendamisel ning edaspidise ehitustegevuse planeerimisel peab arvestama nõudega tagada avalikud juurdepääsud kallasrajale.

Alltoodud tabelites on esitatud Looduskaitseadusest ja Veeseadusest tulenevad piirangud.

Puurmani valla avaliku kasutusega paisjärv:

nimi	asukoht	pindala (ha)	piiranguvöönd (m)	ehituskeeluvöönd (m)
Puurmani paisjärv	Pedja jõgi	3,9	50	25
Vendelini veskijärv	Kaave jõgi	2,0	50	25
Härjanurme veskijärv	Pedja jõgi	2,0	50	25
Pikknurme paisjärv	Pikknurme jõgi	2,5	50	25
Tõrve paisjärv	Pedja jõgi	4,0	50	25

Puurmani valla avaliku kasutusega vooluveekogud:

Nimi / pikkus / valgala	veekaitsevöönd (m)	piiranguvöönd (m)	ehituskeeluvöönd (m)
Pedja jõgi / 122 km / 271km ²	10	100	50
Kaave jõgi / 38 km / 138 km ²	10	100	50
Pikknurme jõgi / 35 km / 172 km ²	10	100	50
Loksu peakraav / 11 km / 57,9 km ²	10	100	50
Neanurme jõgi/ 18 km / 51,5 km ²	10	100	50

Puurmani valla avalike veekogude ehituskeeluvööndi ulatus on kantud ka üldplaneeringu Keskkonnakaardile.

Vaata lisa KSH peatükk 3.1.3. Veestik ning veeolud.

2.13. Kaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitseriežiimi täpsustamine

Kaitstav looduse üksikobjekt on kaitse alla võetud teadusliku, ajaloolis-kultuurilise või esteetilise väärtusega elus- või eluta looduse objekt, nagu puu, rändrahn, juga, pank, astang, paljand ja karst või nende rühm.

Kaitsealuseid parke ja põlispuude grupe on Puurmani vallas kokku 7; üksikobjekte- põlispuuid on 3, rändrahn 1:

Jrk nr.	Nimi	Mõõdud	Asustus
1	Jaani-Hansu määnd	h=20; ü=4,47	Jüriküla
2	Kursi põlispuude grupp	2,3 ha	Kursi
3	Madisemägi	1,6 ha	Jüriküla
4	Liivoja puude grupp	0,9 ha	Pööra
5	Puurmani mõisa park	14,5 ha	Puurmani alevik
6	Rootsiküla künnapuu	h=13; ü=5,51	Tammiku
7	Saduküla 9-kl. kooli park	3,3 ha	Saduküla
8	Saduküla põlispuude grupp	0,9 ha	Saduküla
9	Sugaaha vitskuusk	h=21; ü=2,15	Jõune
10	Sõe arboreetrum	124,0 ha	Tõrve
11	Näkikivi	4,6x3,1x2,5; ü=11,5	Tammiku

Kaitsealuste puude mõõdud pärinevad H. Relve raamatust „Eesti põlispuud“ (Tallinn 2000)

Kaardile püsielupaikasad kantud ei ole, sest see võib seada ohtu elupaikade/kasvukohtade säilimise.

Natura 2000 võrgustiku aladest jääb valla piiridesse Alam-Pedja loodus- ja linnuala ning Tooni loodusala.

1994.a. moodustatud Alam-Pedja looduskaitsealast jääb 6 491 ha Puurmani valla territooriumile. Kaitseala maa-ala jaotub vastavalt kaitsekorra eripärade ja majandustegevuse piiramise astmele kolmeks vööndiks:

- loodusreservaadiks - 939,1 ha
- sihtkaitsevööndiks - 4921,4 ha
- piiranguvööndiks - 633,3 ha

Alam-Pedja looduskaitseala piiri kirjeldus ja kaitse-eeskirjad on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 153.

“Muinsuskaitseadusega” (RTI 2002, 27, 153) tagatakse kultuurimälestiste säilimine ning reguleeritakse mälestiste kaitse. §25 alusel, kui mälestiseks tunnistamise aktis ei ole märgitud teisiti, on kaitsevööndiks 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates.

Kalmistu(te) ümber nähakse ette vähemalt 50 m vöönd, kuhu ei ole lubatud rajada ehitisi ning kus on keelatud planeerida maasatust, mis võib põhjustada kalmistul müra.

2005.aastal algatati Pikknurme külas Pikknurme looduskaitseala ja Altnurga külas Altnurga looduskaitseala moodustamine. Kaitsealade moodustamine on läbinud avaliku menetluse protsessi ning kaitse-eeskirjad ootavad Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamist.

Puurmani valla kaitstavatest objektidest ning perspektiivsetest looduskaitsealadest annavad ülevaate üldplaneeringu Põhikaart ja Keskkonnakaart.

Muinsuskaitseobjektide koondtabel on Lisas nr 2.

Vaata KHS peatükk 3.1.6. Kaitstavad loodusobjektid.

2.14. Ettepanekud maa-alade ja üksikobjektide kaitse alla võtmiseks

Jõgevamaa keskkonnateenistus koos Riikliku Looduskaitsekeskuse Jõgeva-Tartu regiooniga on tellinud Puurmani aleviku äärealale jääva endisaegse Hirveaia säilinud elementide, üksikpuude ja puude gruppide ning allee (Hirveaia tammed) inventuuri, et võtta need edaspidi looduskaitse alla.

2.15. Teede asukohad ning liikluskorralduse üldised põhimõtted

2.15.1. Üldpõhimõtted

Tee on maantee, tänav, jalgtee ja jalgrattatee või muu sõidukite või jalakäijate liiklemiseks kasutatav rajatis, mis on kas riigi, kohaliku omavalitsuse, juriidilise või füüsilise isiku omandis

- Avalikult kasutatavad teed on riigimaantee, kohalik maantee ja tänav, mida võib kasutada igapäevases teeseaduses ja teistes õigusaktides sätestatud piirangutega.
- Eratee on juriidilise või füüsilise isiku kinnisasjal paiknev tee, mida võib kasutada üksnes tee omaniku loal.

Teemaa on maa, mis õigusaktidega kehtestatud korras on määratud tee koosseisus olevate rajatiste paigutamiseks ning teehoiu korraldamiseks.

Puurmani valla teedevõrk on välja kujunenud ega vaja ümberkorraldust. Uus, Puurmani aleviku külje all olev liiklussõlm on parandanud tunduvalt transpordivahendite pääsemist riigimaanteele. Rajamisel on Saduküla kergliiklustee.

- Perspektiivsed, edaspidi projekteeritavad kergliiklusteed planeerida reeglina eraldi muldkehal (teekraavi taga).

Valla territooriumil ohutu elukeskkonna kujundamisel on vaja arvestada valla territooriumi siseseid või seda läbivaid ohtlike ainete veosteid. Kohalik omavalitsus peab tagama ohtlikele veostele ohutu teekonna, arvestades nii teekonna liiklusohutusega kui sellega, et õnnetuse toimumisel oleks kannatanuid ning kahjud minimaalsed.

Enamus ohtlike veoseid kulgeb mööda Tallinn-Tartu-Võru- Luhamaa maanteed.

2.15.2. Riigimaanteed

Riigimaanteedest läbivad valda:

Tee number	Nimetus	Pikkus (km)
2	Tallinn - Tartu - Võru - Luhamaa	13,314
1410	Puurmani	1,032
14149	Siimusti - Härjanurme	2,15
14150	Painküla - Puurmani	14,563
14151	Tammiku - Pööra	4,512
14152	Kursi tee	1,402
14175	Pikknurme - Põltsamaa	3,608
14178	Pikknurme - Härjanurme	14,467
14179	Puurmani - Jürikäla - Kirna	5,916
14180	Puurmani - Tabivere	10,222
14193	Puurmani - Ässa - Tõrve	7,426
14194	Tammiku - Tõrve	4,635
14195	Pööraküla tee	2,455
14196	Saarevälja - Kurukse - Saduküla	4,862

14200	Pikkjärve - Tõrve	1,099
14246	Altnurga - Puurmani	0,838
Kokku		92,501

Suurima liikluskoormusega on Tallinn - Tartu -Võru - Luhamaa maantee.

2.15.2.1 Tallinn-Tartu-Võru- Luhamaa põhimaantee laiendus

Maanteeameti eestvedamisel käib planeeringu "Teemaplaneering E263 trassi asukoha täpsustamiseks" koostamine. Selle eesmärgiks on riigi põhimaantee nr 2 (E263) Tallinn – Tartu – Võru - Luhamaa olemasoleva trassi vastavusse viimine I klassi maanteele esitatavatele nõuetele Järva, Jõgeva ja Tartu maakondades. Nimetatud trassi Puurmani valla territooriumile jääva lõigu pikkus on 13 km.

Käesoleva üldplaneeringuga on reserveeritud Tallinn-Tartu-Võru- Luhamaa maantee laiendusega seotud koridor, kohalikke teid põhimaanteega siduvate kogujateede koridorid ning ristmike alad. Seejuures on sätestatud eelnimetatud koridoride ja alade maakasutus- ja ehitustingimused.

Perspektiivsete eritasandiliste ristmike tarbeks reserveeritakse alljärgnevad 500 m diameetriga alad:

- Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ja Pikknurme-Põltsamaa kõrvalmaantee ristumiskoht;
- Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ja Pikknurme-Härjanurme kõrvalmaantee ristumiskoht
- Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ja Altnurga-Tubaka kõrvalmaantee ristumiskoht
- Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ja Kaarli-Liivoja kõrvalmaantee ristumiskoht
-
- Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee ja Pikknurme metskonna ja Hundi kõrvalmaantee ristumiskoht
-

Riigimaantee perspektiivse koridori laius on 300 m.

Perspektiivsete kogujateede koridoride laius on 50...100 m.

Perspektiivsed teed ja ristmikud ning ettepanekuna väljakäidud trassikoridori asukoht on kantud üldplaneeringu Tehnokaardile ja Põhikaardile.

- Kuni Puurmani valda puudutava maanteetrassi ja liiklussõlmede projekteerimistööde lõpuni ei algatata üldplaneeringu Tehnokaardil näidatud reserveeritud liikluskoridoride piires detailplaneeringuid ega väljasta ka ehituslube. Lubatud maa sihtotstarbega lubatud tegevus (põllumajandus jms).
- Ehitustegevus ja detailplaneeringute koostamine trasside kontaktvööndis* on piiratud. Enne ehitistele projekteerimistingimuste taotlemist vallast taotleda tehnilised tingimused Maanteeametilt ja Maanteeameti kohalikul allasutuselt. Detailplaneeringu koostamisel

arvestada perspektiivse trassi koridoriga ning detailplaneering tuleb kooskõlastada Maanteeametiga ja Maanteeameti kohaliku allasutusega.

* trasside kontaktvöönd - reserveeritud liikluskoridore ümbritsev maaala, millel on ühised maastikulised ja ehituslikud tunnused ning mida on võimalik terviklikuna kirjeldada. Kontaktvööndi piiriks on olulisemad biofüüsikalised piirid (suuremad teed, õhuliinid, jõgi suurem metsamassiiv jmt).on piiratud.

Perspektiivis näeb Maanteeamet ette riigi põhimaanteedele rajatud mahasõitude sulgemise. Pääsuks kinnistutele tuleb kavandada kogujateede võrgustik. Kogujateede kaudu kogutakse kokku riigi põhimaantee ääres paiknevate kinnistute liiklus ning see tuleb suunata tugi- ja kõrvalmaanteedele. Tugi- ja kõrvalmaanteed ühendus põhimaanteedega toimub ristmike kaudu.

2.15.3. Kohalikud maanteed, erateed ja sillad

Valla teedevõrk on välja kujunenud ega vaja olulisi muudatusi. Teede seisund on üldiselt rahuldav, remonti tehakse vastavalt rahalistele võimalustele.

Seisuga 14.01.2008. a on Puurmani valla teeregistris kokku 226 565 m teid sealhulgas mustkattega 3 971 m, kruuskattega 209 359 m ja 13 235 m pinnasteid.

Teede nimistu, pikkus ja seisukord on toodud Lisas nr 1.

Liikumisvõimaluste parandamiseks Puurmani alevikus ning korruselamute ja perspektiivse väikeelamute rajooni ühendamiseks aleviku keskusega (kauplus, kool, lasteaed, jne) tehakse üldplaneeringuga ettepanek rajada Puurmani paisjärve mõlemat kallast ühendav kergliiklussild. Silla orienteeruv asukoht on näidatud Tehnokaardil. Täpne asukoht ja kergliiklustee koridor selguvad projekteerimise käigus.

Puurmani valla sillad ja nende olukord (seisuga 01.01.2008. a):

Tee nr	Nimi	Pikkus (m)	Tüüp	Takistus	Seisukord
173	Paisjärve	7	1-e avaline	Pikknurme jõgi	rahuldav
5	Vissaku-Kokuta	46	3-e avaline lihttala sild	Pedja jõgi	rahuldav
202	Kuuse	5	puit	Luiska oja	rahuldav
71	Ausi	45	terastala jalakäijate sild, 3-e avaline lihttala sild	Pedja jõgi	rahuldav

2.15.4. Teedest ja tänavatest tulenevad piirangud

Kaitsevöönd rajatakse tee äärde tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimesele ohtlike mõjude vähendamiseks.

- Riigimaantee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge on 50 meetrit.
- Kohaliku maantee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlemal pool äärmise sõiduraja telge on 20 kuni 50 meetrit
- Tänav kaitsevööndi laius on teemaa piirist kuni 10 meetrit. Kaitsevööndit võib laiendada kuni 50 meetrini, kui see on ette nähtud planeerimisseaduse kohases planeeringus.

2.15.5. Eraõigusliku isiku maal asuva tee avalikult kasutatavaks teeks määramine.

Eratee omanikuga sõlmitakse leping eratee avalikuks kasutuseks määramise kohta vastavalt teeseadusele.

Ettepanekuid ja taotlusi erateede avalikult kasutatavaks teeks määramise kohta antud üldplaneeringu koostamise käigus ei tehtud.

2.16. Tehnilised kommunikatsioonid

2.16.1. Elektrivarustus

Puurmani valla põhiline jaotuspunkt, kus toimub 10 ja 15 kV energia jaotumine tarbijatele, on Puurmani 35/10/15 kV alajaam. Elektri müügiga tegeleb Tartumaa Elekter. Elektrivõrke vallas haldab Eesti Energia Jaotusvõrgu Tartu piirkond.

Jõgeva maakonnaplaneeringu andmetel on Puurmani piirkond elektrienergia tarbimise osas stabiilne. Puurmani keskasulas on võimalik kasutada küllaltki suuri võimsusi. Elektriga varustatuse seisukohalt on võimalik rajada veel uusi tootmisettevõtteid.

Kaasajastamist vajavaid elektriliine on valla territooriumil mitmeid. Probleemiks on olnud uued talunikud, kes on rajanud oma tootmise eemale endistest majandikeskustest, kuhu korralikke liine ei lähe. Neid probleeme on lahendatud uute alajaamade (näiteks Lusika, Saha ja Kepi alajaamad) juurdeehitamisega.

Põhiliinide osas ei ole muudatusi ette näha. Olemasolevad põhiliinid jäävad samadele trassidele ja rekonstrueerimine toimub vastavalt Eesti Energia arengukavale ning liinide tehnilisele seisukorrale.

Täiendavate liinide väljaehitamine toimub projektipõhiselt seoses liitumissooviga.

2.16.1.1. Elektripaigalduse piirangud

Õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid, ning mille ulatus:

- alla 1 kV pingega liinide korral on 2 m;
- kuni 20 kV pingega liinide korral on 10 m;
- 35 - 110 kV pingega liinide korral on 25 m;
- 220 - 330 kV pingega liinide korral on 40 m.

Maakaabelliini maa-ala kaitsevöönd on piki kaabelliini kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.

Alajaamade ja jaotusseadmete ümber ulatub kaitsevöönd 2 m kaugusele piirdeaiast, seinast või nende puudumisel seadmest.

2.16.2. Veevarustus ja kanalisatsioon

2.16.2.1. Veevarustus

Veemajandus on koondunud grupiti asuvate elamute teenindamiseks, eraldi asuvad üksikmajapidamised omavad väikese veevõtuga šaht- või puurkaeve.

Suuri veesüsteeme on valla territooriumil kolm, neist kaks asub Puurmanis (Ülejõe ja Lasteaia) ning üks asub Saduküla keskasulas. Puurmanis, Pikknurmes, Härjanurmes ja mujal on väiksemaid veesüsteeme, mis varustavad elamuid ning teisi objekte. Puurkaevude keskmine sügavus keskasulates on 70–95 m.

Suuri süsteeme teenindab valla ettevõtte Veemajanduse OÜ. Puurmani vallas seob joogivesi malmtorudest rauda, mistõttu on rauasisaldus vees lubatust suurem. Kuigi vee kvaliteet on kõikuv, vastab see füüsikalise-keemilise ja bakterioloogilise koostise poolest joogivee nõuetele.

Suure läbimõõduga trasside (kuni 100 mm) ja väikese tarbimise tõttu, eriti pärast suurelamute tsentraalse sooja vee ärajäämist, oleks oluline vahetada trassid kaasaegsete plasttorude vastu.

2.16.2.2. Puurkaevude sanitaarkaitseala piirangud

Veehaarde sanitaarkaitseala ulatus üldjuhul on 50 m puurkaevust.

Kui vett võetakse põhjaveekihi üle 500 m³ ööpäevas, võib sanitaarkaitseala veevõtukohast ulatuda 30 meetrist (põhjavee hea kaitstuse korral) kuni 200 meetrini.

Põhjavee tarbimisel alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja tarbeks kasutatavatele kaevudele ei ole sanitaarkaitseala määratud, kuid 10 m ulatuses kehtivad hooldusnõuded.

2.16.2.3. Reoveekanaliseerimise võrk, puhastid

Enamus puhastamist vajavast heitveest, mida juhitakse läbi puhastite Pedja ja Kaave jõgedesse, on ebapiisavalt puhastatud ning seda just vanade, aegunud tehnoloogiaga puhastite tõttu.

Puurmani vallas on heitvee puhastamiseks rajatud kolm puhastusseadet. Suuremaid kanalisatsioonisüsteeme on neli: Puurmanis kaks, Saduküla keskasulas üks ja Saduküla Põhikoolis üks. Lisaks on Pikknurme külas septikud.

Üksikobjektidel on lokaalsed settekaevud, mida tühjendatakse vastavalt vajadusele. Rüavälja ja Pikknurme suurfarmid on varustatud biotiikidega, kust juhitakse edasi puhastatud reovesi veekogudesse.

Talumajapidamistel (va üksikud erandid) puuduvad nii kogumiskaevud kui ka puhastusseadmed. Külades ei ole ühiskanalisatsiooni väljaehitamine suurte kulude tõttu majanduslikult põhjendatud ega vajalik. Suurema reostuskoormusega ettevõtete ning uute linnakutüüpi elamurajoonide arendamisel on vajalik väikepuhastite rajamine.

Ühiskanalisatsiooni reoveepumpla kuja ulatus sõltub reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast. Kui vooluhulk on kuni 10 m³/d, peab kuja olema 10 meetrit; kui vooluhulk on üle 10 m³/d, peab kuja olema 20 meetrit.

2.16.2.4. Puhastusseadmete sanitaarkaitsevöönd

Puhastusseadmetel on sanitaarkuja laius hoonest või joogivee salvkaevust sõltuvalt puhasti võimsusest :

- väikepuhasti jõudlusega kuni 2 000ie - 100m;
- suurpuhasti jõudlusega 2 000 - 10 000ie - 150m;
- suurpuhasti jõudlusega 10 000 - 100 000ie - 200m.

Omapuhasti rajamisel peab arvestama, et selle kuja on vähemalt 10 m (v.a. septikud). Septiku kuja on vähemalt 5 m.

Kanalisatsiooni survetrassil tuleb säilitada ehitusvaba vöönd mõlemale poole torustikku 5 m laiuselt.

Objektide projekteerimine ja paigaldamine sanitaarkujas tuleb kooskõlastada Keskkonnaameti Jõgeva- Tartu regiooniga.

2.16.3. Maaparandusvõrk

Kõik drenaažikuivendusega aladele koostatavad detailplaneeringud on vaja kooskõlastada Jõgeva Maaparandusbürooga.

2.16.3.1. Maaparandushoid

Maaparandushoidu reguleerib Maaparandusseaduse (RT I 2003, 15, 84) paragrahv 46.

Maaparandushoidu korraldavad:

- maavaldajad kelle valduses oleval kinnisasjal maaparandussüsteem asub.
- maavaldajad, kes saavad kasu ühiseesvoolu toimimisest, kas seltsingulepingu alusel või seaduses sätestatud maaparandusühistu kaudu
- riik maaparandusbüroo kaudu riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude osas.

Riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus. Nimetatud loetellu võib kanda ühiseesvoolu, mille valgala suurus on vähemalt 10 km². Nende ühiseesvoolude hoiutöid rahastatakse Põllumajandusministeeriumile selleks riigieelarvest eraldatud vahenditest.

Vaata lisa KSH aruanne peatükk 3.1.3. Veestik ja veeolud.

2.16.3.2. Maaparandusvõrgu piirangud

Maaparandusobjektide kitsendused eesvooludele kattuvad suuremas osas ranna ja kalda kaitset puudutavate kitsendustega (vt punkt 2.13.).

Maavaldaja võib maaparandussüsteemi maa-ala siht- või maakasutusotstarvet muuta maaparandusbüroo eelneva kooskõlastuse alusel.

Kinnisasja, millel paikneb maaparandussüsteem, võib ümber kruntida, jagada, ühendada, liita või eraldada vaid Jõgeva Maaparandusbüroo eelneva kooskõlastuse alusel.

Veeseaduse paragrahvi 29 kohaselt on veekaitsevööndi ulatus järvedel, veehoidlatel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel 10 m. Alla 10 km² valgalaga maaparandussüsteemide eesvooludel – 1 m.

2.16.4. Telekommunikatsioonivõrk

Vallas on suhteliselt hästi väljaarendatud telefonise. Raadiotelefonid on paigaldatud kõikidele sooviavaldatajatele.

Kogu Puurmani vald on kõikide operaatorfirmade mobiilside levialas. Puurmani alevikus asuvad EMT (AS Eesti Telekom), Elisa (Elisa Eesti AS) ja Tele 2 (Tele 2 Eesti AS) tugijaamad.

Kahjuks on alasid, kus levi ei ole püsiv.

Kogu Puurmani vald on kaetud läbi projekti „KülaTee3“ internetiga. Peamiselt raadiointerneti lahendustel loodud leviala loob ka valla kõige kaugemate piirkondade elanikele ja ettevõtjatele võimaluse kasutada interneti. Ainsaks eelduseks on otse nähtavus signaali saatva mastiga (ette ei tohi jääda puid, hooneid jmt). Teenuse pakkujaks on AS Kernel.

Pikknurmes ja Puurmanis Tele 2 mastis ja RMK Pikknurme metskonna mastis asuvate saatjate vahendusel on sealsetel elanikel võimalik kasutada valla poolt finantseeritavat nn. munitsipaalinterneti. Lisaks on olemas ASi Elion poolt pakutav ADSL ühendus.

Puurmani ja Saduküla analoogidel põhinev telefonikeskjaam ei võimalda antud tehnilistel tingimustel enam uusi kasutajaid lisada.

2.16.4.1. Telekommunikatsioonirajatiste kaitsevöönd

Liinirajatise kaitsevöönd Telekommunikatsiooniseaduse tähenduses on ala, mis on määratletud liinirajatiste keskjoonest mõlemal pool kindlaksmääratud kaugusel asuva liinirajatise paralleelse mõttelise joonega või raadiomasti keskpunkti ümbritseva kindlaksmääratud raadiusega mõttelise ringjoonega.

Kaitsevööndi mõõtmed on:

- maismaal - kaks meetrit liinirajatise keskjoonest või raadiomasti puhul selle kõrgusega ekvivalentne raadius maapinnal meetrites;
- siseveekogudel - 100 meetrit;

Liinirajatise kaitsevööndis on liinirajatise omaniku loata keelatud igasugune tegevus, mis võib ohustada liinirajatist.

2.16.5. Gaasivarustus

Jõgeva maakonna gaasivarustusprojekti eeluuring (projekt 232504; 2005) analüüsib Jõgeva ja Põltsamaa vahelise gaasitorustiku rajamise võimalusi. Nimetatud gaasitrass läbib ka Puurmani valda ning selle valmimisel on Saduküla piirkonnas võimalik sellega liituda.

Arutelu käib gaasitrassi võimsuse üle:

Esimene variant on rajada Jõgeva - Põltsamaa gaasitorustik analoogselt Eesti magistraalvõrkudega kõrgrõhutorustikuna rõhul 30-55 bar. Siis tuleb kasutada terastoru läbimõõduga 150-200 mm. See eeldab ka Põltsamaale gaasi regulaatorjaama rajamist.

Teine variant on rajada Jõgeva – Põltsamaa gaasitorustik keskrõhul 6-8 bar. Sel juhul saab kasutada plastiktorusid läbimõõduga 250-300 mm ja Põltsamaale pole vajada gaasiregulaatorjaama. Piisab niigi plaanis olevast Jõgeva regulaatorjaam rekonstrueerimisest ja Põltsamaale tuleb tarbijate (gruppide) juurde rajada vaid regulaatorpunktid. See variant on odavam ja otstarbekam ning rahuldab Põltsamaa piirkonna gaasiga varustamise.

Jõgeva – Põltsamaa gaasitorustiku kõige otstarbekam variant on Jõgeva – Siimusti – Saduküla – Lustivere - Põltsamaa. Selle variandi korral läbib torustik potentsiaalse tarbimise gaasuladid Saduküla ja Lustivere.

Gaasitrassi asukoht on kantud Tehnokaardile.

2.16.5.1. Gaasivõrgu piirangud

Vabariigi Valitsuse 2. juuli 2002. a määrusega nr 212 kinnitatud “Gaasipaigaldise kaitsevööndi ja D-kategooria gaasipaigaldise hooldusriba ulatus”

Gaasipaigaldise torustiku maa peale ja maa alla paigaldamisel on kaitsevööndi ulatus:

- A-ja B-kategooria gaasipaigaldiste korral, sõltumata torustiku läbimõõdust, 1 meeter;
- C-kategooria gaasipaigaldiste korral, sõltumata torustiku läbimõõdust, 2 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldiste alla 200 mm läbimõõduga torustiku korral 3 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldiste 200–500 mm läbimõõduga torustiku korral 5 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldiste üle 500 mm läbimõõduga torustiku korral 10 meetrit.

Gaasitorustiku juurde kuuluvate gaasipaigaldiste (gaasijaotus-, gaasimõõte- ja gaasireguleerjaam) kaitsevööndi ulatus on:

- A-ja B-kategooria gaasipaigaldiste korral 1 meeter;
- C-kategooria gaasipaigaldiste korral 2 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldiste korral 10 meetrit;

D-kategooria gaasipaigaldise hooldusriba laius on 6 meetrit.

Gaasipaigaldise kaitsevööndis on keelatud:

- teha tuld;
- teostada lõhketöid;
- ladustada kemikaale, jäätmeid ja väetisi;
- ehitada ehitisi, välja arvatud ajutisi ehitisi ja gaasipaigaldise omaniku väljastatud tehnilistele tingimustele vastavaid ehitisi.

A-, B- ja C-kategooria gaasipaigaldise kaitsevööndis ning D-kategooria gaasipaigaldise hooldusribas (kuni 6 meetri laiune maariba piki gaasitorustiku telge) on keelatud istutada puid ja põõsaid ning ladustada materjale. C- ja D-kategooria gaasipaigaldise kaitsevööndis on keelatud parkida mehhanisme ja masinaid ning teha gaasipaigaldise omaniku loata puurimis- ja kaevetöid, metsaraiet ning metsaveo ülesõite. Veekogus asuva gaasipaigaldise kaitsevööndis on keelatud teha süvendustöid, heita veesõidukiga ankrusse, liikuda heidetud ankru, kettide, logide, traalide ja võrkudega.

2.16.6. Kaugküte

Vallal tsentraalne küttesüsteem puudub. Suurelamuid köetakse individuaalkateldega.

Puurmani valla omanduses olevaid objekte varustavad soojaga individuaalsed katlamajad, mis kasutavad järgmisi kütuseid:

Saduküla Põhikool	-	vedelkütus,
Saduküla lasteaia ruumid, arstikabinet	-	vedelkütus
Saduküla raamatukogu	-	tahke kütus
Puurmani Gümnaasium	-	vedelkütus
Vallamaja	-	tahke kütus
Puurmani Lasteaed "Siilipesa"	-	tahke kütus,
Puurmani kultuurimaja	-	vedelkütus
Administratiivhoone, ambulatoorium	-	elektriküte, õhksoojuspumbad
Tuletõrjedepoo	-	elektriküte

Jõgeva –Põltsamaa gaasitrassi valmimisel on võimalik Saduküla piirkonnas kasutada kütteks maagaasi.

2.16.7. Tuletõrje veevõtukohtad, tuleohutusnõuded

Puurmani vallas on päästeteenistuse poolt kaardistatud 24 veevõtukohta. Aastaringelt pääseb 2x2 veoskeemiga kustutusautoga juurde 18-le veevõtukohtale.

Märgistatud veevõtukohti on ainult 4. Nende asukohad on näidatud Tehnokaardil.

Tuletõrje veevõtukohtade nimekiri:

Veevõtukoht	Asula	Tüüp	Maht m ³	Märgistus
Puurmani PÜ bensiinjaama veehoidla	Puurmani	Veehoidla	100	olemas
Lasteaia veehoidla	Puurmani	Veehoidla	150	Puudub
Kooli tiik	Puurmani	Looduslik	piiramatu	Puudub
Paisjärv	Puurmani	Looduslik	piiramatu	Puudub
Pedja jõe veevõtukoht	Jürikäla	Looduslik	piiramatu	Puudub
Pedja jõe polügooni tee	Jürikäla	Looduslik	piiramatu	Puudub
Suurfarmi veehoidla	Pikknurme	Veehoidla	100	Puudub
Suurfarmi veehoidla	Pikknurme	Veehoidla	100	Puudub
Paisjärv	Pikknurme	Looduslik	piiramatu	Puudub
Umbusi turbaraba	Pikknurme	Veehoidla	300	olemas

Metskonna tiigid	Pikknurme	Looduslik	300	Puudub
Pikknurme jõgi	Pikknurme	Looduslik	piiramatu	Puudub
Sigala veehoidla	Altnurga	Veehoidla	150	Puudub
Pedja jõgi Kursi kiriku juures	Kirikuvalla	Looduslik	piiramatu	Puudub
Ässa lüpsilauda veehoidla	Kirikuvalla	Veehoidla	100	olemas
Elektrijaama tamm	Tõrve	Looduslik	piiramatu	Puudub
Pedja jõe koolmekoht	Tõrve	Looduslik	piiramatu	Puudub
Iisaku kuivati veehoidla	Laasme	Veehoidla	100	olemas
Kaave jõe sild	Laasme	Looduslik	piiramatu	Puudub
Kaave jõe koolmekoht	Tammiku	Looduslik	piiramatu	Puudub
Kalatiikide tamm	Jõune	Looduslik	piiramatu	Puudub
Kureoja karjäär	Härjanurme	Looduslik	piiramatu	Puudub
Kaave jõe sild	Härjanurme	Looduslik	piiramatu	Puudub
Lüpsilauda veehoidla	Saduküla	Veehoidla	150	Puudub

Vastustus tuleohutusnõuete täitmise eest lasub kinnistu omanikul või valdajal.

Tuleohutusnõuded territooriumi kohta:

- juurdesõiduteed, läbisõidukohad ja juurdepääsud hoonetele, rajatistele, tuletõrje- ja päästevahenditele ja –veevõtukohtadele peavad olema vabad ning aastaringiselt kasutamiskõlblikus seisukorras;
- tee või läbipääsu sulgemine remondiks või mõneks muuks otstarbeks, kui see takistab tuletõrje- ja päästetehnika läbisõitu, rajatakse viivitamatult uus läbisõit suletavasse lõiku või seatakse üles ümbersõidu võimaluste viidad;
- põlevmaterjali hoitakse ehitisele mitte lähemal kui 4 m, koresöötta mitte lähemal kui 15 m.

Territooriumil ei ole lubatud ladustada hoonete ja rajatiste vahelistesse tuleohutuskujadesse põlevmaterjale, põlevpakendis seadmeid ja taarat ning parkida transpordivahendeid ja muud tehnikat. Tuleohtlik aeg algab kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel. Sel ajal on kulu põletamine üldjuhul keelatud, samuti risu põletamine (välja arvatud selleks kohandatud kohas vihmasel ajal maaomaniku või –valdaja loal). Täpsed tuleohutuskujad määratakse detailplaneeringu või ehitusprojektiga.

Loodusliku veekogude tuletõrje-veevõtukohtad tuleb ehitada juurdesõiduteede ligidusse. Tuleb ehitada platvormid või tuletõrjeveekaevud tuletõrjeautode paigutamiseks ja vee võtmiseks igal aastaajal. Tuletõrje –veevõtukohta peab olema tähistatud valgustatava või fluorestseeriva sildiga, millele on märgitud veevõtuplatvormile üheaegselt paigutatavate tuletõrjeautode maksimaalne arv, veevaru ja haldaja andmed. Veepinna nivoo ja tuletõrjeauto paiknemiskoha kõrguste vahe ei tohi ületada 4 m (imemiskõrgust) ja vee sügavus veevõtukohas peab olema vähemalt 1,5 m.

2.16.8. Maavarad

Puurmani vallas leidub kohaliku tähtsusega kruusa, liiva, savi ja turbavarusid. Vallas asuvad kruusa ja liiva maardlad ei ole hetkel kasutuses. Valla aastane keskmine kruusa ja liiva vajadus (peamiselt ehitustel ja teetammide täitematerjalina) on 6 000 m³. Turba kaevandamine toimub Umbusi maardlas (kaeveluba JÕGM; kehtiv 29.12.2019).

Kohaliku tähtsusega maardlad:

Jrk nr	Registrikaart	EGF nr.	Maavara	Maardla nimetus	Pindala
1.	196	5191	T - turvas	Emajõe-Pedja	9255,34
2.	244	5263	T - turvas	Umbusi	6880,47
3.	247	5261	T - turvas	Kiriku	176,07
4.	313	5182	T - turvas	Vähari	415,27
5.	336	4079	L - liiv	Kubja	8,14
6.	343	3933	K - kruus	Priksu-Saduküla	2,7
7.	351	4602	S - savi	Raudaleeme	12,07
8.	352	4602	S - savi	Pikknurme	6,54

Käivad uuringud Saduküla perspektiivsete dolokivivarude väljaselgitamiseks.

Vaata lisa KSH aruanne peatükk 4.7. Maavarade kaevandamine.
Maardlate paiknemisest annab ülevaate Keskkonnakaart.

2.16.9. Jäätmemajandus

Jäätmete kogumise süsteemi arendamine Puurmani vallas toimub Pajusi, Puurmani ja Põltsamaa valla ning Põltsamaa linna ühise jäätmekava alusel.

Valla territooriumil prügilat ei ole. Jäätmed transporditakse teiste piirkondade prügilatesse.

Alates 01.03.2008. a toimub korraldatud jäätmevedu. Konteinerid asuvad Puurmani alevikus, Saduküla ja Pikknurme külas.

Ohtlike jäätmete jaam on kantud Tehnokaardile.

2.17. Üldised riigikaitse vajadused

Puurmani valla territooriumil Saduküla-Pikknurme tee ääres Pööra külas paikneb radarijaam ning Kirnala Kaitsealiidu õppekeskus.

Kaitseministeerium töötab rahuajal vastavalt rahuaja riigikaitse seadusele. Sellest tulenevalt ei ole laiendatav Utsali väljaõppekeskuse ala tulevikus mõeldud vaid riigikaitse struktuuridele täiendkoolituste, treeningute ning laskeharjutuste (lasketiirus ja laskeväljal) läbiviimiseks. Tihendatakse koostööd Alam-Pedja looduskaitseala uurivate teadlastega. See aitab kaasa kaitsestruktuuridele vajalike keskkonnavalase väljaõppega ohvitseride, allohvitseride ja spetsialistide koolitamisele. Väga oluline on ka võimaluste loomine erinevate huvigruppide (huvialaringid, spordiklubid) õppelaagrite läbiviimiseks Kirna õppekeskuse maa-alal. Luuakse paremad tingimused Alam-Pedja looduskaitseala külastajatele (teabepunkt, vaatlustorn, matkarajad).

Keskkonnaprojekti poolt koostatud Utsali väljaõppekeskuse detailplaneeringu kohaselt rajatakse Kirnala administratiiv-, õppe-, toitlustus- ja majutushooned. Alale on planeeritud kõlakoda, õppeväljak ning spordiväljakute ala. Kavandatud telkimiskohad ja parklad.

Looduskaitse Arengukava aastateks 2007-2042 üheks eesmärgiks on maakondlike õppekeskuste loomine, mida antud piirkonnas saab käivitada just Utsali haldus- ja õppekeskuse baasil.

2.18. Puurmani valla valmisolek hädaolukorraks.

Vastavalt Hädaolukorraks valmisoleku seadusele peab valdadel/linnadel olema omavalitsuse piirides esineda võivate ohtude väljaselgitamiseks riskianalüüs, mis vaadatakse läbi vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord aastas.

Puurmani vallal riskianalüüs puudub, mistõttu tugineti Jõgeva maakonna riskianalüüsile.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse andmetel Puurmani valla territooriumil ei ole ohtlike ega suurõnnetuse ohuga ettevõtteid, mistõttu peamiselt võivad hädaolukordi Puurmani vallas tekitada:

metsa – ja maastikutulekahjud

Vallavalitsuse tegevus ohu minimeerimiseks:

- Kehtestada vajadusel metsadesse ja rabadesse mineku keeld tuleohtlikul perioodil ja tagada kontroll sellest kinnipidamise üle
- Korraldada koostöös metsaomanikega tuletõrje veevõtukohtade rajamine ning ligipääsuteede arendamine.
- Reguleerida tuleohutuse nõuded kohaliku omavalitsuse heakorra eeskirjas ja teostada selle täitmise üle järelevalvet.

tulekahjud ja plahvatused hoonetes

Vallavalitsuse ülesanne:

- Teostada uute elamute ehitamisel või vanade rekonstrueerimisel ehitusjärelevalvet.
- Tegeleda koostöös Lõuna-Eesti Päästkeskusega süstemaatiliselt elanikkonna ohustatute sihtrühmadega, osaleda probleemsete hoonete ja eluruumide väljaselgitamises ja probleemidele lahenduste otsimisel ning rakendamisel (sotsiaaltoetusprogramm tuleohutuse parandamiseks).
- Tagada ohutus tühjana seisvates hoonetes KOV territooriumil.
- Osaleda oma haldusterritooriumil tuleohutuslase selgitustöö läbiviimisel.
- Välja ehitada uued või korrastada olemasolevad tuletõrje veevõtukohtad.
- Tõhustada järelevalve teostamist oma territooriumil kasutusluba mitteomavate tööstus- ja majutusobjektide üle, et ettevõtted viiksid hooned vastavusse ehituslike tuleohutusnõuetega.
- Tagada KOV korterelamutes ebaseaduslike kütteseadmete ja -süsteemide tuleohutusnõuete ja ehitusseadusega vastavusse viimine.

loodusõnnetused (tormid ja keeristormid, erakorralised sademed, erakorraliselt kõrge või madal õhutemperatuur, üleujutused (Pedja jõgi Utsali külast suudmeni))

Vallavalitsuse tegevus ohu vähendamiseks:

- Sõlmida lepingud asutustega avariiliste tööde teostamiseks.
- Kaardistada võimalused loodusõnnetuste korral evakueeritute majutamiseks ja toitlustamiseks.
- Korraldada kergelt kukumisohtlike puude ja oksade ennetav likvideerimine.
- Kontrollida ehituslikest normidest ja eeskirjadest kinnipidamist.
- Arvestada vallas detailplaneeringute koostamisel valla/maakonna riskianalüüsi (näit. vältida hoonete rajamist üleujutusohuga piirkondades).

- Õnnetused maanteel (õnnetus ohtlike kemikaalide transpordil, paljude kannatanutega õnnetus)

Vallavalitsuse tegevus:

- Piirata ohtlikke autovedusid tiheasustusega piirkondades.
- Organiseerida vajadusel õigeaegne ja operatiivne libeduse- ja lumetõrje.
- Arvestada üld- ja detailplaneeringute koostamisel maakondades ohtlike ainete veost tulenevate ohualadega.

Kuigi analüüside põhjal on tõenäosus eelnimetatud ohuolukordade tellimiseks sõltuvalt liigist väike või keskmine, tuleb nende võimalustega valla ruumilist arengut ning edasisi planeeringuid/arengukavasid koostades arvestada.

Üldplaneeringus on välja toodud olemasolevad tuletõrje veevõtukohad ning kantud need ka üldplaneeringu kaardile. Ohtlike veoste marsruutide kooskõlastamine ning transport peab toimuma vastavalt kehtivale seadusele.

2.19. Üldplaneeringu rakendumine

Üldplaneeringus määratletu elluviimiseks on vajalikud järgmised tegevused:

- elamuehitusalaste detailplaneeringute koostamine ja kommunikatsioonide rajamine
- puhkealade täiendav arendamine
- väärtuslike maastike maastikuhoolduskavade koostamine
- Pedja ja Kaave jõe tervendusprojekti koostamine
- ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine
- teedeehituse tegevuskava koostamine, liiklusskeemi korrastamine
- valla asulate tänavavalgustuse rajamine
- valla energeetika arengukava
- tehnopargi rajamine

Üldplaneeringu aktuaalsuse säilitamiseks peab kehtivat üldplaneeringut perioodiliselt üle vaatama ja vastavalt elu käigule läbi uute detailplaneeringute või valla osa üldplaneeringute protsessi muutma. Planeeringuprotsess on pidev. Parim, kui selle juurde saab kaasatud enamus kohalikest elanikest.

Kohaliku omavalitsuse ees seisvate ülesannete (ettevõtluse areng, keskkonnakaitse, transport jne.) lahendamiseks on vajalik üksteisemõistmine ning tihe koostöö naaberomavalitsuste ja ettevõtjatega.

Valla areng sõltub eelkõige kohalike elanike initsiatiivist.

3. Lisad

Lisa nr 1. Puurmani valla kohalikud ja erateed.

Tee nr	Nimi	Liik	Pikkus m mustkate	Pikkus m kruuskate	Pikkus m pinnastee	Seisukord
1	Juuda-Tupitsa	KM	51			Rahuldav
1	Juuda-Tupitsa	KM		380		Rahuldav
1	Juuda-Tupitsa	KM		966		Rahuldav
1	Juuda-Tupitsa	E		2458		Rahuldav
2	Pikknurme-Vana Kooli	KM		480		Rahuldav
2	Pikknurme-Vana Kooli	E		930		Rahuldav
3	Kolga-Inno	KM		1050		Rahuldav
3	Kolga-Inno	E		580		Rahuldav
3	Kolga-Inno	KM		440		Rahuldav
4	Saduküla-Lennuvälja-Kalmistu	KM		800		Rahuldav
4	Saduküla-Lennuvälja-Kalmistu	KM		1300		Rahuldav
4	Saduküla-Lennuvälja-Kalmistu	KM		1054		Rahuldav
5	Vissaku-Kokuta	KM	44			Rahuldav
5	Vissaku-Kokuta	KM		246		Rahuldav
5	Vissaku-Kokuta	E		4073		Rahuldav
6	Laasme-Tammiku	KM		2903		Rahuldav
7	Laasme küla	KM		217		Rahuldav
7	Laasme küla	KM		823		Rahuldav
7	Laasme küla	E		598		Rahuldav
7	Laasme küla	KM		220		Rahuldav
7	Laasme küla	E		262		Rahuldav
7	Laasme küla	KM		258		Rahuldav
8	Assa ringtee	KM		2654		Rahuldav
9	Altnurga-Tubaka	E		2651		Rahuldav
10	Pikknurme-Kunila	KM	100			Rahuldav
10	Pikknurme-Kunila	KM		454		Rahuldav
11	Rootsiküla tee	E		794		Rahuldav
12	Kursi metsavahi tee	E		1142		Rahuldav
13	Assa-Altnurga	KM		180		Rahuldav
13	Assa-Altnurga	KM		235		Rahuldav
13	Assa-Altnurga	E		1835		Rahuldav
13	Assa-Altnurga	KM		635		Rahuldav
14	Rüavälja-Loiu	E		222		Rahuldav
14	Rüavälja-Loiu	E		358		Rahuldav
14	Rüavälja-Loiu	KM		767		Rahuldav
14	Rüavälja-Loiu	KM		563		Rahuldav
14	Rüavälja-Loiu	E		580		Rahuldav
15	Kurukse-Mikumäe	KM		468		Rahuldav
15	Kurukse-Mikumäe	E		2472		Rahuldav

15	Kurukse-Mikumäe	E		150	Rahuldav
16	Paani-Rähni	KM		630	Rahuldav
17	Juhkami	E		570	Rahuldav
17	Juhkami	E		326	Rahuldav
18	Laari	E		1156	Rahuldav
19	Lusika-Undi-Pööra	E		2300	Rahuldav
19	Lusika-Undi-Pööra	M		3500	Rahuldav
19	Lusika-Undi-Pööra	E		170	Rahuldav
20	Tõrveotsa	KM		567	Rahuldav
20	Tõrveotsa	E		1370	Rahuldav
21	Kooli	E		570	Rahuldav
22	Söe	KM		554	Rahuldav
23	Keskuse II	E		1208	Rahuldav
24	Keskuse III	E		2997	Rahuldav
25	Saduküla Keskasula	KM		245	Rahuldav
26	Kalda I	E		200	Rahuldav
27	Kokota	E		70	Rahuldav
28	Kruubi	E		504	Rahuldav
		E		1772	Rahuldav
29	Kauri	E		77	Rahuldav
		E		197	Rahuldav
30	Harju	E		445	Rahuldav
31	Kureoja teed	KM		475	Rahuldav
		KM		75	Halb
34	Eedu	E		248	Rahuldav
35	Maria	E		95	Rahuldav
36	Kaasiku	KM		380	Rahuldav
37	Oja I	E		120	Rahuldav
38	Mihkle	E		310	Rahuldav
39	Oja-Martini	E		745	Rahuldav
40	Timmi	KM		320	Halb
40	Timmi	E		247	Halb
41	Võidu	E		290	Rahuldav
41	Võidu	KM	135		Rahuldav
42	Kaunassaare	KM		590	Rahuldav
42	Kaunassaare	M		471	Rahuldav
42	Kaunassaare	M		1029	Rahuldav
42	Kaunassaare	E		710	Rahuldav
42	Kaunassaare	E		760	Rahuldav
43	Kaatvere	E		278	Rahuldav
44	Ilvese	KM		90	Rahuldav
45	Tootsi	KM		93	Rahuldav
45	Tootsi	E		264	Rahuldav
46	Rukilille	E		300	Rahuldav
47	Juki	KM		213	Rahuldav
47	Juki	E		121	Rahuldav
48	Hiie I	E		400	Rahuldav
48	Hiie I	E		175	Rahuldav
49	Sopi I	E		540	Rahuldav
50	Kirna-Jaagu	E		615	Rahuldav

51	Malle	E		145		Rahuldav
52	Rekki	E		152		Rahuldav
53	Kalatalu	E		17		Rahuldav
53	Kalatalu	E	454			Rahuldav
53	Kalatalu	E	223			Rahuldav
54	Kokota-Jaani	E		110		Rahuldav
55	Vana-Aru	E		340		Rahuldav
56	Kassi-Tenno	E		316		Rahuldav
57	Kirna-Jaagu 1	E		640		Rahuldav
58	Vene	E		452		Rahuldav
58	Vene	E		178		Rahuldav
59	Tiidori veski	E		890		Rahuldav
59	Tiidori veski	E			170	Rahuldav
60	Jõune-Kase	E		221		Rahuldav
61	Männi	KM		271		Rahuldav
62	Vilga-Sudaku	E		85		Rahuldav
62	Vilga-Sudaku	KM		670		Rahuldav
63	Vilga-Luha MK 21	M		3444		Rahuldav
64	Vilga	KM		200		Rahuldav
65	Madise	E			378	Rahuldav
66	Tammiku-Tammemäe	E		677		Rahuldav
66	Tammiku-Tammemäe	E			1023	Halb
67	Ausi-Puutsa	KM		295		Rahuldav
67	Ausi-Puutsa	E		815		Rahuldav
67	Ausi-Puutsa	KM		695		Rahuldav
67	Ausi-Puutsa	KM		410		Rahuldav
68	Indreku	E		301		Rahuldav
69	Kose	E			280	Halb
70	Umba	E			550	Rahuldav
70-1	Umba	E			85	Rahuldav
71	Ausi	KM		85		Rahuldav
71-1	Ausi	KM		240		Rahuldav
72	Kotardi	E		590		Rahuldav
73	Siku	E		209		Rahuldav
74	Kursi-Tuule	E		135		Rahuldav
74	Kursi-Tuule	KM		665		Rahuldav
74	Kursi-Tuule	KM		620		Rahuldav
74	Kursi-Tuule	E		80		Rahuldav
75	Tedre	KM		352		Rahuldav
76	Lõhmuse	E		327		Rahuldav
77	Sepatoa	E			165	Rahuldav
78	Mürgilao	E		377		Rahuldav
80	Kaave lüpsilalut	E		84		Rahuldav
81	Iisaku	KM		1460		Rahuldav
81	Iisaku	KM		445		Rahuldav
82	Iisaku-kuivati	KM		30		Rahuldav
83	Noormägi	E		182		Rahuldav
		E		418		Rahuldav
84	Miku	KM		1390		Rahuldav
85	Maarja	E		930		Rahuldav

86	Männiku	E		790		Rahuldav
87	Varese	E		175		Rahuldav
88	Korrušelamud 36;37	KM	100			Rahuldav
88-1	Elamu 35 esine	KM	20			Rahuldav
88-1	Elamu 35 esine	KM	84			Rahuldav
89	Saduküla katlamaja	KM		268		Rahuldav
90	Saduküla	E	245			Rahuldav
91	Saduküla	E	42			Rahuldav
91	Saduküla	E	108			Rahuldav
92	Saduküla	E	188			Rahuldav
93	Saduküla	E	89			Rahuldav
94	Saduküla	E	149			Rahuldav
94	Saduküla	E		642		Rahuldav
97	Saduküla	E	95			Rahuldav
97	Saduküla	E		80		Rahuldav
97	Saduküla	E			66	halb
98	Orgulase	E		115		Rahuldav
98	Orgulase	KM		1258		Rahuldav
98	Orgulase	E		119		Rahuldav
99	Vainu	KM		137		Rahuldav
100	Pööra Ülejõe	E		233		Rahuldav
101	Otsa	KM			182	Halb
102	Mäända lauda	KM		205		Rahuldav
103	Põrgupõhja	KM		400		Rahuldav
103	Põrgupõhja	E		425		Rahuldav
104	Laane	KM			240	Rahuldav
105	Kirna Antsu	E		145		Rahuldav
106	Kaasiku	E		198		Rahuldav
107	Saigu	E		1480		Rahuldav
108	Nikluse	E		145		Rahuldav
109	Muru	E		1280		Rahuldav
110	Vahi	E		58		Rahuldav
111	Uueni	E		88		Rahuldav
112	Soojaagu	E		290		Rahuldav
113	Tammiku-Kirna	E		67		Rahuldav
114	Tammiku-Risti	E		150		Rahuldav
115	Laasme-Kaave	E	29			Rahuldav
115	Laasme-Kaave	E		176		Rahuldav
115	Laasme-Kaave	E		312		Rahuldav
116	Kubja	E		295		Rahuldav
117	Nõmme	E		154		Rahuldav
118	Kursi lauda	E		125		Rahuldav
119	Muruski	KM		350		Rahuldav
120	Annamaa	E		50		Rahuldav
121	Alttoa	E		396		Rahuldav
122	Rähni	E		925		Rahuldav
123	Väike-Murru	E		156		Rahuldav
124	Toominga	E			63	Rahuldav
125	Uue-Jaagu	E		309		Rahuldav
126	Suuroja	KM		185		Rahuldav

127	Silva	E		118		Rahuldav
128	Lillemäe	E		82		Rahuldav
129	Leokese	E		150		Rahuldav
130	Mahtra	E		225		Rahuldav
131	Klaari	E		255		Rahuldav
132	Tubaka-Truubi (MK 11)	M		3750		Rahuldav
133	Truubi-Kooli (MK 12)	M		1934		Rahuldav
134	Rohtsaare	E		775		Rahuldav
135	Tubaka-Murru (MK 7)	M		4700		Rahuldav
136	Tani	E		60		Rahuldav
137	Ämariku	E		90		Rahuldav
138	Aru (Lea Õun)	E		111		Rahuldav
139	Puutöökoja	KM		285		Rahuldav
140	Suur-Suitsu	E		510		Rahuldav
141	Karuale	E		150		Rahuldav
142	Lassi	E			330	Rahuldav
143	Metsavahe	E		225		Rahuldav
144	Rüavälja sigala	E		145		Rahuldav
145	Pärna	E		210		Rahuldav
146	Karonõmme	E			415	Halb
149	Tiidu	E		552		Rahuldav
150	Savitee MK 13	M		890		Rahuldav
151	Mõisamurru	E		660		Rahuldav
152	Küti-Tubaka (MK 1,59)	E		1350		Rahuldav
152	Küti-Tubaka (MK 1,59)	M		1600		Rahuldav
153	Rähni	E		294		Rahuldav
154	Tubaka-Küti II MK	M		700		Rahuldav
155	Küti (MK 77 1,75)	E		1302		Rahuldav
156	Oja	E		320		Rahuldav
157	Pihla	E		515		Rahuldav
158	Raudaia	E		380		Rahuldav
159	Jaanihansu	E		106		Rahuldav
160	Kirna-Nõmmeotsa (MK 191,7)	E	132			Rahuldav
160	Kirna-Nõmmeotsa (MK 191,7)	E		488		Rahuldav
160	Kirna-Nõmmeotsa (MK 191,7)	M		8104		Rahuldav
161	Juntsi	E			80	Halb
162	Pikalema	E		685		Rahuldav
163	Suubi	E		315		Rahuldav
164	Pikalema ridaelamu	E		136		Rahuldav
165	Kivi	E		320		Rahuldav
166	Heina	E		50		Rahuldav
167	Maueri	E		150		Rahuldav
168	Peetsu I	E		82		Rahuldav
169	Puhastusseadme	E		130		Rahuldav
170	Tuhkaneni	E		136		Rahuldav
171	Vasikalauda	KM		245		Rahuldav
172	Biotiigi	KM			96	Rahuldav
173	Paisjärve	KM		260		Rahuldav
173	Paisjärve	E		170		Rahuldav
174	Sepa (põllutee)	KM			765	Rahuldav

175	Marguse (põllutee)	E			240	Halb
176	Meeme	KM		70		Rahuldav
177	Pendi	E		189		Rahuldav
178	Eerma	E		430		Rahuldav
179	Kadaka	E		238		Rahuldav
180	Kristeni	E		85		Hea
181	Metskonna teed	E		99		Rahuldav
182	Hundi MK 44	M		750		Rahuldav
182	Hundi MK 44	E		100		Rahuldav
183	Pikknurme-Kunila	E		954		Rahuldav
183	Pikknurme-Kunila	KM		750		Rahuldav
183	Pikknurme-Kunila	E		446		Rahuldav
183	Pikknurme-Kunila	E		380		Rahuldav
184	Betti	E			240	Rahuldav
185	Kartulihoidla	KM		214		Hea
186	Kolga 1	E		68		Rahuldav
187	Pikknurme-Umbusi MK 46	M		415		Rahuldav
188	Põdra	E	25			Rahuldav
188	Põdra	E		727		Rahuldav
189	Kukke	E		410		Rahuldav
190	Veski	E	40			Rahuldav
190	Veski	E		100		Rahuldav
191	Soone	E		80		Rahuldav
192	Kase	E			182	Rahuldav
193	Vana-Jaago	E		1322		Rahuldav
194	Arbi	KM		550		Rahuldav
195	Piiri	E		205		Rahuldav
196	Juhkami	E		923		Rahuldav
197	Laari Mardi	E		218		Rahuldav
198	Mäända-Söe	KM			98	Rahuldav
199	Söe-Kaasiku	E		720		Rahuldav
200	Juuda	E	45			Rahuldav
200	Juuda	E		984		Rahuldav
201	Moor	E			379	Rahuldav
202	Kuuse	KM		370		Rahuldav
202	Kuuse	E		210		Rahuldav
203	Võsale	E		234		Rahuldav
204	Undi	E		104		Rahuldav
205	Undi metsatee MK 37	M		500		Rahuldav
206	Poogatsi	E		112		Rahuldav
207	Pööra Paani	E		86		Rahuldav
208	Kaupluse	E	74			Rahuldav
209	Kaalumaja	E	80			Rahuldav
210	Veetorni	E		154		Rahuldav
211	Saduküla	E		563		Rahuldav
212	Jaaneri	E		98		Rahuldav
213	Koortsi	E		265		Rahuldav
214	Ruupa raba	E		659		Rahuldav
215	Ruupa-Saare	E		410		Rahuldav
216	Kaarli-Liivoja MK 26	M		4216		Rahuldav

217	Marjamäe MK 31	M		2108		Rahuldav
218	Mäe-Jaanihansu	E		134		Rahuldav
218	Mäe-Jaanihansu	E			231	Rahuldav
218	Mäe-Jaanihansu	KM			743	Rahuldav
219	Kummisaare	E		127		Rahuldav
220	Krööda	E		121		Rahuldav
221	Kabeli	E		134		Rahuldav
222	Miku	E			50	Rahuldav
223	Kalda ring	KM		1991		Rahuldav
224	MK 49	M		1090		Rahuldav
225	Karjatee	E			2148	Halb
226	Merje	E		90		Rahuldav
227	Peedo 1	E		82		Rahuldav
228	Tõnsu I	E		76		Rahuldav
229	Huulemäe	E		340		Rahuldav
230	Koolme	E		190		Rahuldav
231	Soolo	KM		86		Rahuldav
232	Laasme MK 30	E		60		Halb
233	Lombi	E		49		Rahuldav
234	Küti I	E		195		Rahuldav
235	Uledi	E		54		Rahuldav
236	Kiksi	KM		253		Rahuldav
236	Kiksi	E		52		Rahuldav
236	Kiksi	KM		523		Rahuldav
237	Martini	E		178		Rahuldav
238	Valgma	E		200		Rahuldav
239	Garaaži	KM		220		Rahuldav
239	Garaaži	KM		86		Rahuldav
240	Matsiküla	E		205		Rahuldav
241	Õnne	KM			100	Rahuldav
241	Õnne	E			66	Rahuldav
242	Võidu	KM		165		Rahuldav
242	Võidu	E		335		Rahuldav
243	Lasteaia	KM	82			Hea
244	Lasteaia 1	E			84	Rahuldav
245	Kukke	KM		142		Rahuldav
245	Kukke	KM		240		Rahuldav
246	Alevi	KM		112		Rahuldav
247	Uus-Tõrve	KM		130		Rahuldav
247	Uus-Tõrve	KM			105	Rahuldav
248	Õimu	KM		88		Rahuldav
249	Kodukotuse	E		140		Rahuldav
250	Eeriku	E	94			Rahuldav
251	Tammi	KM		200		Halb
252	Antsu nurga	KM		360		Rahuldav
253	Ülepumpamise	KM		128		Rahuldav
254	Pilpaküla	KM		100		Rahuldav
255	Saksa	E		98		Rahuldav
256	Ülejõe ring	KM		257		Rahuldav
256	Ülejõe ring	KM	104			Rahuldav

256	Ülejõe ring	KM		129		Rahuldav
256	Ülejõe ring	KM	241			Rahuldav
257	Elamu 30	KM		138		Rahuldav
258	Tiigi	KM		228		Rahuldav
259	Hirveaia	KM		132		Rahuldav
259	Hirveaia	KM			183	Rahuldav
260	Porgasaare	KM		185		Rahuldav
261	Heki	KM		658		Rahuldav
262	Vagula	KM		520		Rahuldav
263	Kellametsa	KM		945		Rahuldav
264	Keskküla I	E			105	Rahuldav
265	Andrese I	E		95		Rahuldav
266	Amori tee	E		186		Halb
267	Sepikoja	E			61	Halb
268	Kureoja teed	KM	379			Rahuldav
269	Matsi	E		160		Rahuldav
270	Venesaare	KM		225		Rahuldav
270	Venesaare	E		805		Rahuldav
271	Tammemäe	E		1000		Rahuldav
272	Lembitu	E		616		Rahuldav
273	Kõressaare	KM		186		Rahuldav
274	Metsaülema	E	320			Rahuldav
275	Pööra Kooli	E		391		Rahuldav
276	Vanakõrtsi	E			202	Rahuldav
277	Kiriku lauda	E		266		Rahuldav
278	Kursi-Kirikuvalla	E		200		Rahuldav
278-1	Kursi-Kirikuvalla	E		50		Rahuldav
279	Hiiu	E		691		Rahuldav
279-1	Hiiu	E		160		Rahuldav
279-1	Hiiu	E			765	Rahuldav
280	Uulemäe MK 27	M		86		Halb
281	MK 28	M		538		Rahuldav
282	MK 29	M		767		Rahuldav
283	Suurehaava MK 51	M		1690		Rahuldav
284	Mugra-Kirna MK 47	M		3984		Rahuldav
285	MK 50	M		580		Rahuldav
286	MK 48	M		897		Rahuldav
287	Mummi MK 33	M		950		Rahuldav
288	Katkise silla MK 32	M		824		Halb
289	Lusika metsatee MK 35	M		806		Rahuldav
290	Pikknurme MK teed	E	282			Hea
290	Pikknurme MK teed	E		738		Rahuldav
290-1	Pikknurme MK teed	E	52			Rahuldav
290-1	Pikknurme MK teed	E		382		Rahuldav
290-1	Pikknurme MK teed	E		40		Rahuldav

2						
290-3	Pikknurme MK teed	E		173		Rahuldav
292	MK 54	M		645		Rahuldav
293	MK 55	M		280		Rahuldav
293-1	MK 55	M			844	Rahuldav
294	Saare-Küti	KM		580		Halb
295	MK 64	M		380		Halb
296	Saunassaare-Vana-Jaagu MK 65	M		857		Rahuldav
297	MK 23	E		170		Rahuldav
297	MK 23	M		1159		Rahuldav
299	Tubaka-Rätsepa MK 11	E		260		Rahuldav
299	Tubaka-Rätsepa MK 11	M		2610		Rahuldav
300	Tubaka-Saela MK 5	M		1652		Rahuldav
301	Kursi-Surnumäe MK 95, 45	M		3747		Rahuldav
301-1	Kursi-Surnumäe MK 95, 46	M		1740		Rahuldav
302	Saela tupik (MK 6)	M		2488		Rahuldav
303	Saela Kursi (MK 2)	M		2497		Rahuldav
304	Valgeraba MK 8	M		1250		Rahuldav
305	Puurmani-Kunila	E		1110		Rahuldav
305	Puurmani-Kunila	M		1300		Rahuldav
305	Puurmani-Kunila	E		1098		Rahuldav
306	Raukase	E		125		Rahuldav
307	Uus-Puutsa	KM			37	Rahuldav
307	Uus-Puutsa	KM		495		Rahuldav
307	Uus-Puutsa	KM		1030		Rahuldav
308	Reinu	E		98		Rahuldav
309	Uue-Kiisa	E		100		Halb
310	Pääsukese	E		60		Rahuldav
310	Pääsukese	E		77		Killustik
311	Põhjala	E			215	Rahuldav
313	Tooma I	E			100	Rahuldav
314	Uue-Kaustoja	E		1071		Rahuldav
315	Piiri lauda	E		127		Rahuldav
316	Raja	E			70	Rahuldav
317	Raja I	E			97	Rahuldav
318	Kivi	E		106		Rahuldav
319	Kukelo	E		69		Rahuldav
320	Änti	KM		262		Rahuldav
321	Aare	E		68		Rahuldav
322	Sillaotsa I	E		85		Rahuldav
323	Metsavälja	KM			92	Rahuldav
324	Üleoja	E		66		Rahuldav
325	Alaveski	E			85	Rahuldav
	Teid kokku 226 565 m		3 971	209 359	13 235	

Lisa nr 2. Puurmani valla muinsuskaitseobjektid

Jrk nr	Reg nr	Mälestise nimi	Aadress
1	23988	Puurmani mõisa peahoone	Puurmani alevik
2	23989	Puurmani mõisa park	Puurmani alevik
3	23990	Puurmani mõisa pargi värav ja piirdemüürid	Puurmani alevik
4	23991	Puurmani mõisa pargisild 1	Puurmani alevik
5	23992	Puurmani mõisa pargisild 2	Puurmani alevik
6	23993	Puurmani mõisa pargisild 3	Puurmani alevik
7	23994	Puurmani mõisa pargimonument	Puurmani alevik
8	23995	Puurmani mõisa valitsejamaja	Puurmani alevik
9	23996	Puurmani mõisa tõllakuur	Puurmani alevik
10	23997	Puurmani mõisa teenijatemaja	Puurmani alevik
11	23998	Puurmani mõisa aednikumaja	Puurmani alevik
12	23999	Puurmani mõisa kanala	Puurmani alevik
13	24000	Puurmani mõisa linnumaja	Puurmani alevik
14	24001	Puurmani mõisa kelder	Puurmani alevik
15	9321	Asulakoht	Pikknurme küla
16	9322	Kalmistu "Kabelimägi"	Pikknurme küla
17	9323	Kalmistu "Surnumägi"	Pikknurme küla
18	5850	Saduküla kalmistu	Saduküla küla
19	27112	Vabadussõja mälestussammas	Saduküla küla
20	9307	Asulakoht	Altnurga küla
21	9308	Kivikalme	Härjanurme küla
22	9309	Kivikalme	Härjanurme küla
23	9310	Asulakoht	Jõune küla
24	9311	Kalmistu	Jõune küla
25	9312	Kalmistu	Jõune küla
26	9313	Kalmistu	Jõune küla
27	9314	Kivikalme	Jõune küla
28	9315	Kivikalme	Jõune küla
29	9316	Kivikalme "Hiiemägi"	Jõune küla
30	9317	Ohvrikivi	Jõune küla
31	9318	Asulakoht	Jüriküla küla
32	9319	Linnus "Madisemägi"	Jüriküla küla
33	5848	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	Kursi küla
34	5849	Kursi kalmistu	Kursi küla
35	23980	Kursi kirik	Kursi küla
36	23981	Kursi pastoraadi peahoone	Kursi küla
37	23982	Kursi pastoraadi köstrimaja	Kursi küla
38	23983	Kursi pastoraadi laut	Kursi küla
39	23984	Kursi pastoraadi tall	Kursi küla
40	23985	Kursi pastoraadi rehi	Kursi küla
41	23986	Kursi pastoraadi kuivati	Kursi küla
42	27111	Vabadussõja mälestussammas	Kursi küla

43	9320	Asulakoht	Laasme küla
44	23987	Puurmani mõisa jahimaja	Laasme küla
45	9324	Asulakoht	Pööra küla
46	9325	Kalmistu "Kabelimägi"	Pööra küla
47	9326	Kultusekivi	Pööra küla
48	9327	Asulakoht	Tammiku küla
49	9328	Asulakoht	Tõrve küla
50	9329	Kultusekivi	Tõrve küla
51	27761	Kiviaja, noorema rauaaja ja keskaja asulakoht	

Arheoloogiamälestised

1.	23989	Puurmani mõisa park	Puurmani alevik
2.	9321	Asulakoht	Pikknurme küla
3.	9322	Kalmistu "Kabelimägi"	Pikknurme küla
4.	9323	Kalmistu "Surnumägi"	Pikknurme küla
5.	5850	Saduküla kalmistu	Saduküla küla
6.	9307	Asulakoht	Altnurga küla
7.	9308	Kivikalme	Härjanurme küla
8.	9309	Kivikalme	Härjanurme küla
9.	9310	Asulakoht	Jõune küla
10.	9311	Kalmistu	Jõune küla
11.	9312	Kalmistu	Jõune küla
12.	9313	Kalmistu	Jõune küla
13.	9314	Kivikalme	Jõune küla
14.	9315	Kivikalme	Jõune küla
15.	9316	Kivikalme "Hiimägi"	Jõune küla
16.	9317	Ohvrikivi	Jõune küla
17.	9318	Asulakoht	Jüriküla küla
18.	9319	Linnus "Madisemägi"	Jüriküla küla
19.	5848	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	Kursi küla
20.	5849	Kursi kalmistu	Kursi küla
21.	9320	Asulakoht	Laasme küla
22.	9324	Asulakoht	Pööra küla
23.	9325	Kalmistu "Kabelimägi"	Pööra küla
24.	9326	Kultusekivi	Pööra küla
25.	9327	Asulakoht	Tammiku küla
26.	9328	Asulakoht	Tõrve küla
27.	9329	Kultusekivi	Tõrve küla

Arhitektuurimälestised

1.	23988	Puurmani mõisa peahoone	Puurmani alevik
2.	23990	Puurmani mõisa pargi värav ja piirdemüürid	Puurmani alevik
3.	23991	Puurmani mõisa pargisild 1	Puurmani alevik
4.	23992	Puurmani mõisa pargisild 2	Puurmani alevik
5.	23993	Puurmani mõisa pargisild 3	Puurmani alevik
6.	23994	Puurmani mõisa pargimonument	Puurmani alevik
7.	23995	Puurmani mõisa valitsejamaja	Puurmani alevik
8.	23996	Puurmani mõisa tõllakuur	Puurmani alevik
9.	23997	Puurmani mõisa teenijatemaja	Puurmani alevik
10.	23998	Puurmani mõisa aednikumaja	Puurmani alevik
11.	23999	Puurmani mõisa kanala	Puurmani alevik
12.	24000	Puurmani mõisa linnumaja	Puurmani alevik
13.	24001	Puurmani mõisa kelder	Puurmani alevik
14.	27112	Vabadussõja mälestussammas	Saduküla küla
15.	23980	Kursi kirik	Kursi küla
16.	23981	Kursi pastoraadi peahoone	Kursi küla
17.	23982	Kursi pastoraadi köstrimaja	Kursi küla
18.	23983	Kursi pastoraadi laut	Kursi küla
19.	23984	Kursi pastoraadi tall	Kursi küla
20.	23985	Kursi pastoraadi rehi	Kursi küla
21.	23986	Kursi pastoraadi kuivati	Kursi küla
22.	27111	Vabadussõja mälestussammas	Kursi küla
23.	23987	Puurmani mõisa jahimaja	Laasme küla

4. Kaardid

4.1. Põhikaart

4.2. Tehnokaart

4.3. Keskkonnakaart

4.4. Puurmani aleviku kaart

4.5. Saduküla küla kaart

4.6. Pikknurme küla kaart

4.7. Väljavõtted Tallinn-Tartu- Võru-Luhamaa maanteetrassist